

SØVÆRNS- ORIENTERING

Udnævnelser på Søværnets Officersskole ...

Den 1. november udnævntes 9 premierløjtnanter af A-linien (taktisk linie) på Søværnets Officersskole. Til stede ved udnævnelsen var pårørende til premierløjtnanterne samt Chefen for Søværnet og kontreadmiral F.H.Kjølsten med frue. Den sjældne Gerner Medalje blev af admiral Kjølsten overrakt til premierløjtnant Uffe Haagen Olsen.

Efter at chefen for skolen havde overrakt ansættelsesbreve og eksamensbeviser talte Chefen for Søværnet til de udnævnte. Han sagde bl.a.:

"Når der udgår nye officershold fra vor gamle skole, er det højtidstid i Søværnet. Thi da modtager vi et krafttilskud af nye medarbej-

dere, som vi stiller store forventninger til - bl.a. at de med friske ideer og synspunkter bidrager til løsning af tidens problemer, og at de senere med erfaringens styrke er med til at sikre kontinuitet i udviklingen.

Dagen har for skolen det særlige træk, at den afgangsklasse af taktisk linie, som nu dimitteres, er sidste hold efter den gamle skoleplan, medens skolens øvrige elever uddannes helt eller delvis efter de nye planer, som knytter sig til nuværende personellov.

Til vore nye premierløjtnanter udtaler jeg en hjertelig lykønskning med den udmævnelse, De netop har modtaget, og jeg byder Dem velkommen til den forestående tjeneste som aktive officerer i Søværnet.

De har nu været igennem nogle strenge uddannelsesår, som har været præget af store krav, af knap tilmålt tid og ofte af krævende arbejde. Som vi har hørt, er gennemsnitsresultatet pænt, hvad jeg meget påskønner - specielt vil jeg gerne udtale min glæde over, at den fornemme Gerner Medalje igen kunne uddeles.

Det er helt naturligt, at De i dag er lykkelige - og vel også lettede - over, at De er nået så vidt, og sammen med Deres pårørende deler vi i Søværnet Deres glæde.

Det vil dog i denne festlige stund, være naturligt at minde om, at den uddannelse, De nu har overstået, blot er det første stadium af en karriere, hvis videreførelse

kræver en permanent personlig indsats. Der vil under resten af Deres aktive tjeneste være et stadigt behov for at supplere den grunduddannelse, Søværnets Officersskole har givet Dem, hvis De vil følge med i udviklingen, og hvis De skal kunne indfri Søværnets forventninger. Thi der vil til stadighed være et stort behov for dygtige og energiske søværnsofficerer såvel til tjeneste i Flådens skibe og på Søværnets etableringer som ved Forsvarets fælles myndigheder og institutioner.

Selv om der bliver tale om gennemgang af en del skoler og kurser

af forskellig art med tilrettelagte programmer, må De huske, at det herefter først og fremmest er op til Dem selv at øge Deres viden og kunnen gennem selvstudier og erfaring.

De vil nu i praksis finde et forsvar, som igen er i støbeskeen, idet der atter arbejdes på en ny forsvarsordning, samtidig med at tidligere iværksatte rationaliseringer og justeringer videreføres. Problemernes løsning hører fortrinsvis hjemme i den øverste ledelse, men følgerne af disse ting er bl.a., at tjenesteforholdene på en del områder kan have eller få midlertidig karakter i nogen tid. Lad Dem ikke afskrække heraf, thi dette er ikke noget usædvanligt. Den nuværende Søværnsordning er den ottende i dette århundrede - og den, man arbejder på, bliver vel næppe den sidste.

Overvejelserne om en ny forsvarsordning baserer sig på politiske ønsker om tilpasning til udviklingen, og det er klart, at der her er tale om mange faktorer og mange synspunkter. Jeg skal ikke her komme ind på enkeltheder herom; thi sagen er nu til behandling i Folketinget, og som bekendt synes der at være stærke ønsker om et bredt forlig - og et sådant vil Forsvaret være bedst tjent med.

Udover overvejelserne om en ny forsvarsordning har økonomiske problemer især præget vilkårene for vor daglige virksomhed. Dette er ikke specielt for Forsvaret, thi inden for alle grene af statsstyrelsen skal der spares for at sikre en god udvikling på længere sigt. Når det drejer sig om nødvendige besparelser har det naturligvis været nødvendigt at inddrage personelsiden, som beslaglægger ca. 70% af Forsvarets driftsbudget; men trods nødvendigheden af visse indskrænkninger står det klart, at tilgangen af unge til aktiv tjeneste ikke bør berøres heraf. Det kan tilmed vise sig, at de unges muligheder i Forsvaret kan øges på visse områder.

Det kan dog ikke nægtes, at vilkårene for Forsvaret - og dermed også for Søværnet - for tiden er vanskelige, og dette virker måske stærkest på den, som kun i ringe grad har mulighed for at danne sig en helhedsvurdering. Lad os derfor på den anden side ikke glemme de positive ting, og lad mig her minde om nogle af disse:

- Vi har nylig til brug for taktikskolen indviet en taktisk træner, som i sit udstyr er enestående i den kendte verden.
- Vi fik for et par år siden bevilling til et stort antal nye og helt moderne torpedoer, som nu er under levering.

- Vi har fået bevilling til bygning af 8 torpedobåde - så moderne som man i dag kan udtænke.
- Vi får og har fået en del af vore etableringer moderniseret, og
- Vi har fået bevilling til et inspektionsskib, 2 inspektionsskuttere og 3 orlogskuttere.

Endvidere deltager vi positivt i udvikling af et luftværnsmissil til brug i fregatter o.a. skibe. Vi har med andre ord kunnet investere i en række værdifulde projekter.

Som kontrast til usikkerheden vedr. organisatoriske og andre forhold må jeg anse Søværnets opgaver som værende langt mere stabile - og det er jo navnlig den direkte løsning af disse opgaver, som De foreløbig skal beskæftige Dem med.

Vi må i denne forbindelse holde os for øje, at vi over for os i Østeuropa har en magtgruppe, som råder over særdeles stærke militære styrker af alle værn. Særlig karakteristisk er de senere års kraftige opbygning af flådestyrken og den stigende maritime aktivitet på verdenshavene. Vi kender ikke disse magters hensigter, men vi kan vurdere deres evner - og kan konstatere, at de har mulighed for at føre en aktiv maritim strategi ikke blot i konfliktsituationer, men også til støtte for politiske planer på andre niveauer.

Dette er en udfordring til os om at vise særlig årvågenhed og at opretholde det bedst mulige beredskab.

Den uddannelse, De har fået - mine herrer - og den, som De vil få, tager navnlig sigte på kamp- og beredskabsforhold. Men vore opgaver er ikke begrænsede hertil. De er langt mere omfattende, og ikke mindst i fredstid foreligger en række særlige opgaver af samfundsnyttig art inden for vort virkeområde, der stort set strækker sig fra Østersøen via Nordsø og Atlanterhav til farvandet ud for Thule. De kan være stolte af at tilhøre en tjeneste, som ikke blot er beredt på at bidrage til samfundets beskyttelse i krig, men som også virker til dets gavn i fred.

Det vil nok være rigtigt at sige, at størstedelen af Deres tjeneste i det lange løb bliver på land. Men i de unge år vil Deres virke fortrinsvis blive om bord, og senere vil der blive tale om periodisk søtjeneste.

Jeg vil gerne understrege, så kraftigt jeg kan, at det er tjenesten i vore skibe til søs, som er grundlag for hele vort virke i Søværnet.

Det er kendskabet hertil, forståelsen heraf og udbredelse af oplysning herom, som er så vigtig for, at Søværnet kan få den rette placering i folks bevidsthed og i Forsvaret. Uden grundig viden om søtjenesten kan vore myndigheder ikke løse de maritime opgaver rigtigt.

Dette må De holde Dem for øje under arbejde og uddannelse - og det vil være lykkeligt, om Deres familie vil forstå og acceptere, at tjenesten til søs er en vigtig del af Deres liv.

Når De gør tjeneste til søs så husk, at Deres skib ikke kun er et stykke materiel. Det har også liv og sjæl. Lær det at kende i storm og stille, i indre farvande og i åben sø, uanset om færden går til Sund og Bælt eller til Færøerne og Grønland. Husk, at skibet skal plejes; thi det skal oftest være rede til indsats på kort varsel, og husk, at det skal se net ud, thi det skal altid kunne tåle at blive set som repræsentant for vort land.

En vigtig del af skibspløjen er vedligeholdelse af det dyre udstyr, men fuldt så vigtig er omsorg for besætningen - både for dens uddannelse og for dens velfærd. På dette felt får De som hørende til skibsledelsen en stor opgave og et stort ansvar. Løsning af denne opgave og efterlevelse af dette ansvar må især ske på grundlag af vore samarbejdsregler. Thi det er samarbejdet mellem de enkelte led, som skaber den ånd, der er forudsætning for en positiv indsats.

Det er store fordringer, som fremtidigt stilles til Dem, men skolen har hos Dem skabt det lederskabsgrundlag, som gør Dem skikket til at indfri disse fordringer. Jeg vil her kun fremhæve én lederskabsregel, nemlig den, at man kan lære meget af sine forgængere - og dette kan ikke siges med større ret end netop her, hvor så mange og så rige minder er samlet.

Tænk på Niels Juels indsats, hvorom kalkmaleriet her i aulaen minder. Hans kampagner og taktik var baseret på principper, der er fuldgyldige i dag. Han organiserede flåden, han plejede sit personel, han trænede sine skibschefer, han lagde sine planer, han var hverken dumdristig eller frygtsom, han gav agt på stormens brag - og han slog til, når det var tid.

Tænk også på de mange, hvis skjolde hænger på væggene her og tænk på de, hvis navne findes i vore søkort. Det er folk, som har ydet forbilledlig indsats i krig og fred til nationens gavn.

Værn om vore gode traditioner på en moderne måde. Plej kammeratskabet indbyrdes og glæd Dem over gode oplevelser. Hold humøret højt, også i modgang - det er den bedste kur mod det triste og det sure.

Jeg takker skolen for dens indsats og andel i dagens resultat, og modtager med glæde de nye officerer til snarlig aktiv tjeneste, idet jeg ønsker hver enkelt held og lykke på den vej, han nu betræder."

De nye premierløjtnanter skal i de nærmeste måneder planmæssigt gennemgå en række særlige kurser ved Søværnets specialskoler, før de fordeles til praktisk tjeneste. (MST)

Søværnets forvaltningsopgaver

Forsvarsministeriet har truffet principbeslutning om Forsvarets Intendanturkorps fremtidige organisation. Senest den 1. april næste år vil intendanturkorpsets funktioner blive overført til andre organisatoriske enheder, hovedsageligt Forsvarskommandoen, og Søværnets Intendanturinspektør vil blive nedlagt.

Ministeriet mener dog, at det fortsat vil være hensigtsmæssigt at delegere bl.a. værnsspecifikke forvaltningsopgaver, og for Søværnets Intendanturinspektørs vedkommende blev oprettelse af Søværnets Forvaltningsinspektør nævnt som en mulighed. Denne opfattelse deles af Chefen for Søværnet, der mener, at et stabs-element i Søværnet fortsat bør varetage de kontrollerende, konsultative og uddannende forvaltningsfunktioner, som har tilknytning til de administrative opgaver i Flådens skibe.

Forsvarsministeriets rationaliseringsafdelings undersøgelser vil også omfatte Søværnets forvaltningsopgaver, men da resultatet af en sådan undersøgelse ikke vil fremkomme før nedlæggelsen af Søværnets Intendanturinspektør, har Chefen for Søværnet anmodet ministeriet om snarest at oprette Søværnets Forvaltningsinspektør. Derved harmoniseres den eksisterende værns-organisation, og det vil være muligt på et ensartet grundlag at tilrettelægge den fremtidige inspektions- og uddannelsesvirksomhed i Søværnet. (MST)

Pædagogisk Kursus for Officerer 1972/73

Det tredje pædagogiske kursus for officerer påbegyndes på Forsvarsakademiet den 27. november.

Kursus der varer 7 måneder, har til formål at give eleverne en sådan uddannelse, at de i stabe og uddannelsesinstitutioner og ved central placering på skoler kan lede den pædagogiske virksomhed og

behandle pædagogiske problemer på personel- og uddannelsesmæssige områder. Herunder skal eleverne kunne medvirke til at videreføre pædagogisk reform- og udviklingsarbejde i organisationen i overensstemmelse med de i Forsvaret gældende pædagogiske principper.

Fra Søværnet deltager 5 officerer. På de to foregående kursuser er der uddannet i alt 8 officerer fra Søværnet. Disse er for øjeblikket tjenstgørende i Forsvarsstaben og Marinestaben samt på Forsvarsakademiet, Forsvarets Kursusinstitution og Søværnets Officersskole.

(MST)

Indland kort

København får fra 10. til 18. november besøg af "Standing Naval Force Atlantic", der består af den britiske destroyer NORFOLK, de norske fregatter STAVANGER og OSLO, den hollandske destroyer AMSTERDAM, den amerikanske destroyer BIGELOW og den danske ubåd DELFINEN. Der er i alt ca. 1250 besætningsmedlemmer.

Kontreadmiral Jørgen Petersen er blevet afløst af den norske kontreadmiral N. Owren som "Naval Deputy" ved NATOs nordkommando i Kolsås. Det er første gang en nordmand overtager denne post.

Kvindeligt Marinekorps Musikkorps har den 27. januar bestået i 25 år. Musikkorpsen, der har været et meget stort aktiv og en glimrende propaganda for kvindekorpset, fejrer begivenheden med en festaften, der i øjeblikket er under tilrettelæggelse.

Et mineuskadeliggørelseshold fra Søværnet, der på færøsk opfordring har gennemført havnen i Klaksvig, har fundet en flybombe på 250 kg fra sidste krig. Vi bringer i næste nummer en omtale af minørernes færøske arbejde.

Forsvarets Brevskole har i disse dage virket i 20 år. Skolen blev startet af Hæren i nogle tidligere søværns-lokaler på Slotsholmen. Der var ikke ret mange elever i starten - i år har der været 2.600 gennemførte kurser fordelt på 48 fag.

Forsvarskommandoens nye bygning i Vedbæk blev indviet den 1. november. En række repræsentanter for Marinestaben, samarbejdsudvalg m.fl. havde lejlighed til at bese lokaliteterne. Det er bestemt, at Marinestaben flytter til Vedbæk i dagene 15., 16. og 17. januar

Udland kort

Et orlogsflag fra krydseren CASTOR, der var med i Jyllandsslaget, blev i foråret ødelagt ved hærverk i kirken i Grimsby. Royal Navy har nu afleveret en kopi af flaget, der blev sejlet til Grimsby af inspektionsskibet CHAWTON.

Polen har fået sit første havforskningskib PROFESSOR SIEDLECKI, der er bygget ved Lenin-værftet i Gdansk. En stor del af det elektroniske udstyr er norskfremstillet. Skibet har en fast besætning på 53 og plads til 33 videnskabsmænd.

Udgifterne for en norsk værnepligtig er steget fra 60 til 70 kr. pr. dag siden 1970. Tjenestetillæg, forsørgertillæg, intendanturudgifter og rejser udgør omtrent halvdelen af beløbet.

I en bugt i nærheden af Dubrovnik er en tidligere tysk ubåd blevet indrettet som natklub. Ubåden blev sænket af de allierede i sidste krig ved Cattaro og siden hævet af jugoslaverne.

Det geofysiske forskningsinstitut i Riga er af COMECON-landene valgt til koordinationscenter for de fælles maringeologiske forskninger. Instituttet disponerer over 18 laboratorieskibe og man er ved at udarbejde et fælles forskningsprogram.

Den vesttyske regering vil oprette en redningscentral baseret på et net af helikopterstationer. De eksisterende centraler, flyvevåbnets ved Köln og flådens ved Flensborg, vil blive hovedpunkter i nyordningen. Marinen har i de sidste 2 år haft 450 helikopter-indsatser.

Meddelelse...

Der er fremdeles plads i Søværnsorientering til indlæg fra Søværnets tjenestesteder.

Det vides, at der fra mange sider i Søværnet er stor interesse for orientering om, hvad der passerer ved andre tjenestesteder - ikke mindst om bord i Flådens skibe - og det drejer sig såvel om træk fra dagligdagen som om særlige hændelser.

Marinestaben vil gerne, at Søværnsorientering kan bidrage til at tegne et tidsbillede af Søværnets virke, men dette kan kun gøres, hvis der jævnligt tilgår beretninger fra alle sider.

(MST)

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Dybdedykning på fastlandssoklen m.m.

I forbindelse med Undervandsbådseskadrens udslusningsøvelser i Karlskrona i oktober måned fik Dykkerkursus Nyholm lejlighed til at udveksle erfaringer med den svenske marines dykkerledelse. En række problemer var forlods rejst fra dansk side.

Det var gavnligt at høre de svenske meninger. I de fleste tilfælde var der tale om fællesproblemer, og man var enige om, hvordan de skulle løses.

Dybdedykning på fastlandssoklen var hovedemnet. Alle ved at behovet er på vej. Ingen kan formulere dets dimension. Hvornår og i hvilket omfang kræver samfundet, at ressourcerne på havets bund tages i anvendelse for alvor. Arbejde på den dybe del af soklen vil ikke kunne overkommes med dykkere, der ånder luft. På grund af dybhavsrusen, der forårsages af kvælstofforgiftning, bør sik-

kerhedsgrænsen - 60 meter - normalt ikke overskrides. Man kan i nogen grad optræne luftdykkeren, så han kan tåle rusens virkning, men på 80 meters dybde vil det være nødvendigt at overgå til Helium-Ilt-dykning. Denne form for dykning, der ikke beruser i samme grad som luftdykning, kræver en særlig teknik, hvor man anvender dykkerklokke og dekompressionstank.

Den svenske marine er igang med Helium-Ilt-dykning fra dykke- og ubådsbjærgningsskibet BELOS. Man har indledt en række forsøgsdykninger og er nået til 120 meters dybde. Sammenlignet med de store verdenskendte dykkefirmaer, der påtager sig dykning til 250 meters dybde i en time, er de svenske resultater beskedne. Det skal imidlertid fremhæves, at det kolde og mørke vand på vore breddegrader giver betydelige problemer. Det er nødvendigt at varme dykkeren f.eks. ved at føre varmt vand til hans dragt. Det er også nødvendigt at opvarme dykkerklokken. Søværnet kan indtil videre kun dykke med luft.

Den svenske svømmedykkeruddannelse finder sted i Skredsvik i Bohuslen, hvor eleverne lærer at dykke til 40 meters dybde. I Skærgården kan dyketræningen foregå under gode og betryggende forhold, fordi man har den nødvendige dykkedybde lige uden for døren. Den danske svømmedykker kan kun uddannes til 20 meter. Man må langt ud i Sundet for at finde til-

strækkelig vanddybde, og dette kræver et dykkeskib.

Dykkerkursus har i øvrigt planlagt en række undervandsarbejder, der vil kunne udføres så enhederne undgår dokning. Det drejer sig især om udskiftning af søventiler og lignende mindre reparationer. Et arbejde som skrueskift på mindre enheder vil med tiden blive muligt.

(VBS/SDS)

Grundbog for orlogsgaster revideres

Chefen for Søværnet har nedsat en arbejdsgruppe til forberedelse af den planlagte revision af grundbog for orlogsgaster (CHS-ARGOL). Den seneste udgave af bogen blev udsendt i år. Under revisionen skal der tages hensyn til indkomne ønsker om ændringer og den almindelige udvikling i samfundet og specielt i Forsvaret, ligesom sproget skal moderniseres og forenkles.

Arbejdsgruppen skal i samarbejde med Hærstaben, Flyverstaben, Civilforsvarsstyrelsen og Hjemmeværnet vurdere stoffet for at søge at opnå en ensartet placering i de respektive myndigheders grundbøger med henblik på besparelser ved trykning.

Den 26.-27. oktober har arbejdsgruppen holdt sit første møde på Marinestation Lynæs. Det blev her besluttet at iværksætte indkaldelse af forslag til revision af grundbogen fra en række tjenestesteder. Derudover modtager arbejdsgruppens sekretær orlogskaptajn Per Mikkelsen, Marinestationen, gerne henvendelser af enhver art vedrørende dette emne.

(MST)

Arbejdssikkerheden i Søværnet

Arbejdsministeriets bekendtgørelse om internt sikkerhedsarbejde på virksomheder trådte i kraft den 1. april. Den erstattede hidtidige regler og medførte, at et betydeligt antal virksomheder blev inddraget under de nye regler. Det gælder også flere af Søværnets store arbejdsområder.

Søværnsorientering har bedt Flådestation Korsør fortælle lidt om, hvordan man der har grebet sagen an.

Flådestation Korsør med underlagte depoter er ingen undtagelse for denne af Arbejdsministeriets udsendte bekendtgørelse, idet et stort antal civile og militære medarbejdere er beskæftigede i afdelinger, hvor behov for effektive, forebyggende indgreb overfor ulykkes- og sundheds-

skader altid er aktuelt, og som følge heraf er der blevet opbygget en intern sikkerhedsorganisation efter samme retningslinier som angivet for "større virksomheder", hvorved menes, at antal af ansatte er 10 og derover.

Endvidere stiller arbejderbeskyttelseslovgivningen krav om oprettelse af et sikkerhedsudvalg i virksomheder med 20 arbejdere og derover og med ordet "arbejdere" forstås medarbejdere uden ledelsesmæssige funktioner. I store virksomheder, hvortil flådestationen henregnes, anses det for hensigtsmæssigt at udpege en daglig leder af sikkerhedsarbejdet, der på sikkerhedsudvalgets vegne koordinerer sikkerhedsgruppens arbejde.

Flådestationen med underlagte depoter har siden april haft etableret en intern sikkerhedsorganisation bestående af sikkerhedsgrupper og udvalg. Derudover er der udpeget medarbejdere, der på udvalgets vegne som hovedopgave koordinerer gruppens arbejde.

65 civile og militære medarbejdere er udover normal funktion beskæftiget med sikkerhedsarbejdet. Fordelingen er således: Daglige ledere af sikkerhedsarbejdet 5 mand, 20 grupper, hver bestående af arbejdslederen og SIK-repræsentanten for den afdeling, de er valgt for. Hertil kommer 20 mand som suppleanter for repræsentanterne. Sikkerhedsudvalget består af 7 medlemmer, hvoraf 6 repræsenterer grupperne, mens det sidste medlem repræsenterer arbejdsgiveren.

I forbindelse med oprettelsen af en intern sikkerhedsorganisation har enkelte medarbejdere gennemgået kurser, hvor navnlig juridiske og fagpolitiske aspekter blev drøftet. Udbyttet af disse kurser har været særdeles tilfredsstillende, og det er udvalgets plan, at alle får mulighed for deltagelse. Varigheden af kurser og om de skal henlægges til tjenestestedet som en samlet konference eller fortsat skal foregå på kursusinstitutioner, må fremtidige erfaringer afgøre, siger man i Korsør.

(FLS KOR)

Norsk forsvarsbudget på 3,4 milliarder

Den norske regering har fremlagt forsvarsbudgettet for det kommende år. Budgettet stiger med 290 millioner n.kr. til 3.484 millioner, men det skyldes hovedsageligt prisstigninger og øgede lønudgifter. Den reelle stigning er kun på 1,25% - det halve af det oprindeligt planlagte.

Af hovedpunkterne i forslaget kan nævnes, at en jagereskadrille foreslås nedlagt, lufttransporttjenesten ændres og antallet af stillinger forøges med 25 til 23.693. Tjenestetiden bliver uændret, der udskrives i alt 29.400 mand og satserne for underbringelse, udrustning, uniform og kost forhøjes. Hele forsvarets befalingsmandsuddannelse skal vurderes og materielomkostningerne vil stige så stærkt, at en overgang til billigere materiel bliver aktuel. Der er afsat 1385 mill.kr. til materiel, deraf 650 mill. til nyt og 735 mill. til vedligeholdelse. Nyanskaffelserne fordeler sig med 221 mill. til hæren, 207 mill. til flåden og 180 mill. til luftforsvaret.

Hærens vigtigste nyanskaffelser omfatter bl.a. ildledelsesudstyr til det nye selvkørende artilleri og yderligere mekanisering af hær-afdelingerne. I flåden skal de fleste bevillinger bruges til missiler til de større skibe og modernisering af kystartilleriet. Flyvevåbnet skal forstærke flyvepladserne og modtager nye jagerfly af typen CF-104. Hjemmeværnet skal have nye håndvåben - Mauseren vil stort set udgå næste år.

Bevillingerne fordeler sig bl.a. således: Forsvarsdepartementet 12,6 mill., Forsvarets overkommando 88,9 mill. (78,4 i år), Forsvarets krigshistoriske afdeling 665.000 (570.000), Forsvarskommando Sør-Norge 16,2 (13,5), Forsvarskommando Nord-Norge 23,7 (20,6), Forsvarets høyskole 1,8 (1,5), Forsvarets Fellessamband 42,4 (38,7), Forsvarets forskningsinstitut 38,3 (36,5), Forsvarets bygningstjeneste 24,2 (22,6), Civilundervisningen 16,2 (15,1), rationaliseringstjenesten 12,9 (12,5) - dette tal omfatter også Forsvarets Datacentral. Hærens andel i bevillingerne er 853,6 mill. (773,1), Søværnets 513,1 (478) og Flyvevåbnets 639,6 (596,4). Der er afsat 73,7 mill. (64,8) til Hjemmeværnet og 117,3 (153,5) til særlige formål.

Det fremgår af forslaget, at den stadig faldende tilgang til befalingsmands-grupperne vækker bekymring. Man mener, at forsvarets tilbud ikke er fristende nok sammenlignet med civile tilbud. Der skal gøres en indsats for at gøre forsvarets uddannelses tilbud bedre kendt blandt ungdommen.

Der er opført 18,1 mill. (16,9) til driften af inspektionsskibe og der regnes med samme indsats af materiel og personel som i år. Det oplyses, at kommunikationsudstyret på 4 skibe skal udskiftes i løbet af de næste fire år.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har indstillet til Forsvarsministeriet, at der i finansåret 1973/74 gives tilladelse til at ansætte 24 seniorsergenter udover de 146, der allerede er givet tilladelse til. Det forudsættes, at ansættelsen foretages inden for den fastlagte samlede ramme for seniorsergenter og stampersonel.

Den 1. december træder general K. Ramberg tilbage som forsvarschef og afløses af general O. Blixenkrone-Møller. General Ramberg besøger i disse dage en række tjenestesteder for at tage afsked.

4 officerer fra Torpedobådseskadren, deriblandt chefen, kommandør Helge Nielsen, deltager i den årlige torpedobådskonference i Bergen i perioden 19.-26. november. De skal desuden deltage i planlægningen af BOLD DAME-øvelsen næste år.

Forsvarskommandoen har anmodet Chefen for Søværnet om snarest at foranstalte udstedelse af identitetskort til det civile personel, som påregnes at være til rådighed i krigstid. Chefen for Søværnet har bedt Forsvarskommandoen om at fastsætte blodtypebestemmelser, da kortene skal have påført oplysning om blodtype.

Miljøstyrelsen har henstillet til Chefen for Søværnet, at der overvejes en udvidelse af uddannelsen i oliebekæmpelsen til søs, så den omfatter besætningerne i alle Flådens skibe. Ved forsøg med påtænkt anskaffet materiel har vist sig at også større skibe kan anvende sådant materiel og med fordel indgå i oliebekæmpelsesberedskabet. Søværnets Teknikskole skal føre de nødvendige forhandlinger med Miljøstyrelsen.

Kommandør E.V. Jørgensen, Marinestaben, aflægger besøg i minelægeren FYEN den 12. og 13. december, og vil her modtage en orientering om sergent- og konstabeluddannelsen umiddelbart før afslutningen af den praktiske søtjeneste. Besøget indledes på Holmen og slutter i Korsør.

Geodætisk Institut har takket for Søværnets og Søkortarkivets medvirken ved instituttets søgravimetriske opmålinger, herunder inspektionsskibet INGOLFs gode indsats ved løsning af årets opgaver.

Udland kort

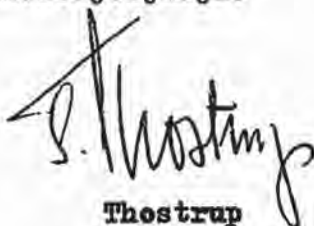
Den svenske minekrydser ALVSNABBEN har indledt det årlige udlandstogt, der varer indtil marts. Denne gang besøges bl.a. Madeira, Martinique, Los Angeles, Seattle, Kanalzonen, Bahamaserne og Azorerne.

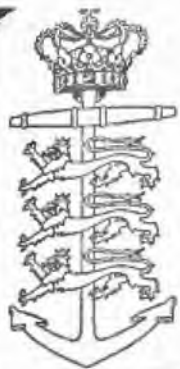
Arktiske forskningsinstitutter i Leningrad, Murmansk og Norilsk har dannet organisationen "Sevmorgeo", der skal forestå undersøgelserne i de nordlige havområder. Der skal bl.a. søges efter olie og gas i Barentshavet. Til chef er udnævnt polareksperten dr. Igor Gramberg.

Den amerikanske forsvarschef, admiral Thomas H. Moorer, er på en inspektionsrejse i NATO-landene. Han har netop været i Vesttyskland, hvor han under besøget på tjenestestederne var ledsaget af chefen for flyvevåbnet, generalløjtnant Günter Rall, og generalinspektøren for forbundsværnet, admiral Armin Zimmermann.

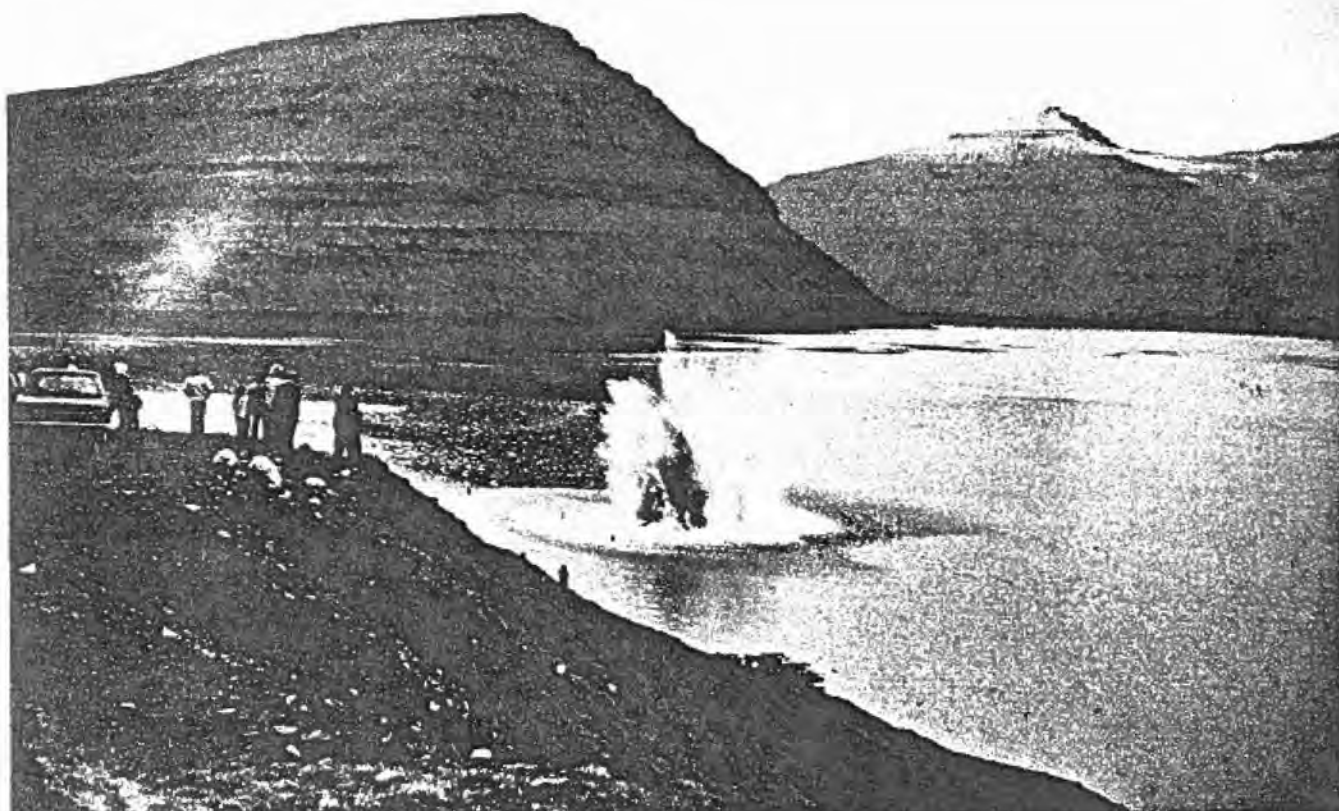
Den norske Forsvarets overkommando har pålagt alle chefer at påse, at enhver indgået sag får en så hurtigt behandling som muligt. Det sker, efter at Forsvarets ombudsmand har måttet gribe ind i en sag, hvor en værnepligtig befalingsmand måtte vente halvandet år på et svar fra en Forsvarets afdelinger.

De sovjetiske forskningsskibe OB, NAVARIN og PROFESSOR SUBOV er med 400 eksperter på vej fra Leningrad til Antarktis. Der skal opsendes raketter fra Kerguelen-øen, og der medføres en Minsk-32 computer, som skal opstilles på station Molodjosjnaja.

Thostrop

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets minører på Færøerne...

Søværnets mineuskadeliggørelsestjeneste har såvel efter den 1. verdenskrig som efter afslutningen af den 2. verdenskrig og op til i dag gjort et stort og ofte meget farefuldt arbejde til gavn primært for det civile samfund især skibsfarten. Hundrevis af miner og andre sprængfarlige genstande lå efter den 2. verdenskrig enten nedgravet ved de danske kyster eller drev ind på de danske strande og måtte bortsprænges for at strandene atter kunne benyttes til rekreative formål. Stadig væk får fiskere spræng- eller andre legemsbeskadigelsesfarlige genstande i deres net. Disse genstande bliver uskadeliggjort af de forskellige mineuskadeliggørelseshold.

Der er kontinuerligt brug for denne tjeneste, som altid har udført sit farlige arbejde uden større offentlig omtale, idet det ikke som så mange andre forebyggende opgaver var "godt stof" på en avisforside. Søværnets mineuskadeliggørelsestjeneste uddanner og kontrollerer de etablerede mineuskadeliggørelseshold, der udfører deres arbejde under Søværnets lokale organisation.

Men ikke kun det danske hovedland med omgivende farvande er mineuskadeliggørelsestjenestens indsatsområde. I oktober måned udstraktes denne tjenestes virksomhed også til Færøerne.

Efter den tyske besættelse af Danmark og Norge i april måned 1940, en besættelse, der under kampene i Nordnorge endte med et nederlag for det britisk - franske ekspeditionskorps, fulgte en britisk besættelse af Færøerne. Denne besættelse betød for øerne, at de under krigen fik et stort marked i England for afsætning af deres fiskefangst, og for England, at enheder af den britiske flåde midlertidigt kunne opholde sig relativt sikkert i de lange smalle færøske fjorde, ligesom de færøske havne kunne anvendes af de britiske fiskefartøjer. Men besættelsen betød også, at øerne blev inddraget i det store verdensopgør, og i løbet af de 5 besættelsesår gennemførte tyske bombemaskiner fra baser i Nordnorge angreb på næsten alle øernes havne, selvom disse angreb mere havde karakter af sporadiske bombninger end af massive bombetogter.

Efter krigens afslutning gik det meste af, hvad der var sket i de "5 år under Union Jack" hurtigt i glemmebogen, og først i dette efterår fik en af disse bombninger, der nu ligger 31 år tilbage i tiden, aktuel interesse. En ny mole skulle bygges i Klaksvig, og pludselig kom man i tanker om, at der i nærheden af det sted i havnen, hvor molen skulle bygges, i oktober 1941 havde ligget nogle britiske trawlere fortøjet. Trawlerne var blevet udsat for et flyangreb, og en eller flere af de nedkastede bomber var forslagere, der nu måtte ligge på havbunden tæt ved arbejdsstedet. Et tysk bombefly kom nordfra ned gennem Kalsø Fjord. Det drejede østover ved Podlen og ind i Klaksvig havn og kastede under det første angreb to bomber mod de fortøjede trawlere, hvorefter det gik over klipperne og ud over havet for nogle minutter senere at vende tilbage op gennem Bodø Vig, og under det andet angreb kaste 3 bomber mod trawlerne, før det forsvandt ud over havet.

Efter anmodning fra Færøernes Kommando bestemte Forsvarskommandoen, at et mineuskadeliggørelseshold skulle foretage en undersøgelse af havnebassinet i Klaksvig. Den 23. oktober afgik et mineuskadeliggørelseshold fra København med fly fra Flyvevåbnet til Vagar flyvepladsen

på Vågå. Holdet bestod af 1 premierløjtnant og 7 minedykkere (mekanikere) fra forskellige minedepoter på Sjælland.

Den 31. oktober blev en tysk forsaget flybombe fundet og bortsprængt. Hele mineuskadeliggørelsesoperationen kom til at vare et par uger.

(VBS/SMS)

Søværnet i "Feature uge"

Med stormfloden den 12. november 1872 som idegrundlag afholdt Østersøskolen i Gedser en "Feature-uge" i perioden 6.-10. november med "Havet" som hovedemne. De enkelte klasser fra yngste til ældste fik under dette emne tildelt specialopgaver, som de skulle studere og indsamle materiale om med henblik på en afsluttende udstilling og dertil hørende indlæg.

En klasse, 2. real, fik tildelt opgaven "Sikkerhed- og redning til søs", "Navigation" samt "Kystbevogtning". Skolen rettede i den anledning en henvendelse til Marinestation Gedser med anmodning om assistance i mulig udstrækning.

Ved Marinestation Gedser blev der givet en historisk oversigt over navigation og udvikling gennem de sidste 2-3000 år med en kort gennemgang af hjælpemidler fra de ældste til de nyeste metoder. Endvidere blev der fortalt om Søværnets rolle i søredningstjenesten, kystbevogtning og søopmålingsarbejdet. Herunder vist filmene "Mayday" - "Identifikation 17.53" samt "Søkort".

Et andet arrangement bød på en sejltur med bevogtningsfartøjet DAPHNE. Her demonstreredes "Bjergemørs over bød" og udsætning samt udløsning af en gummiredningsflåde. Efter rundvisning fortalte chefen om bevogtningsfartøjets daglige arbejde ude på havet. Besøget var en ubetinget succes. Den helt store oplevelse for børnene kom, da en af Søværnets helikoptere i forbindelse med en patruljeflyvning landede ved skolen og piloten gav en kort "briefing" om helikopterens anvendelsesmuligheder. Endelig havde Magasin for Museumseffekter, Holmen velvilligt stillet en del navigationsinstrumenter til rådighed til udstillingen.

Såvel den lokale dagpresse som TV-avisen var repræsenteret både ved rundvisning på bevogtningsfartøjet DAPHNE og ved helikopterlandingen. Resultatet, eleverne havde opnået, var imponerende. Af indlæggene fremgik det, at eleverne (2. real) havde fået en særdeles posi-

tiv indstilling overfor Søværnets daglige virke udover de militære opgaver.

Skolen har overfor chefen fra Marinestation Gedser udtrykt stor taknemmelighed for den assistance Søværnet har ydet under "Feature-ugen", og samtidig fremhævet, at uden denne assistance som en af hovedhjørnestenene i deres opgave ville det opnåede resultat ikke have været fuldt så godt. (MAS GED)

Stave- og læseretarderede undervises

I forbindelse med beslutningen om begrænsninger i Forsvarets Civilundervisning's virksomhed fra 1. april 1973 blev det meddelt, at mulighederne for at tilbyde stave-/læseretarderede i Forsvaret specialundervisning inden for rammerne af loven om fritidsundervisning ville blive undersøgt.

Efter forhandling med bl.a. Undervisningsministeriet er der nu taget skridt til, at den praktiske tilrettelæggelse og udførelse af undervisningen kan gennemføres i henhold til lov om fritidsundervisning og under dennes vilkår og betingelser.

Den opsøgende virksomhed skal varetages af Militærpsykologisk Tjeneste i samarbejde med tjenestestederne. Indtil videre skal Militærpsykologisk Tjeneste også foretage den diagnosticerende virksomhed.

Det bliver tjenestestedscheferne, der får ansvaret for formidling af diagnosticeringsresultater og af undervisningstilbudene med faglig støtte fra Militærpsykologisk Tjeneste.

Tjenestestedscheferne er anmodet om snarest at tage kontakt med vedkommende lokale, kommunale myndighed for at træffe nærmere aftale om undervisningens gennemførelse. De værnepligtige kan få indskrivningsgebyrer betalt af Forsvaret, og der kan stilles indtil 1 time pr. uge til rådighed for undervisning i tjenestetiden, ligesom undervisningslokaler og -materiel på tjenestestederne kan benyttes.

(FMN)

1728 deltog i atletikugen

Søværnets Idrætskomité har som forsøg gennemført Søværnets Atletikuge 1972 i perioden 24. september - 6. oktober med deltagelse af 1728 kvinder og mænd fordelt på 39 tjenestestede, skoler og skibe.

Konkurrencen, der i store træk fulgte hovedretningslinierne for International Idrætsuge for søfolk i Europa arrangeret af Handelsflådens Velfærdstjenestes idrætsskolor, fik et så tilfredsstillende forløb og tilslutning, at komitéen vil søge at placere Søværnets Atletikuge som en årlig tilbagevendende idrætsbegivenhed på lige fod med øvrige konkurrencer.

De 1728 deltagere fordelte sig på følgende aldersgrupper:

Gruppe I	(18-29 år)	1576, hvoraf 1306 gennemførte	5-hhv.4-kampen
- II	(30-39 -)	74, - 71 -	5-kampen
- III	(40-49 -)	64, alle gennemførte	5-kampen
- IV	(50-59 -)	14, - -	5-kampen.

(IKO)

Nye orlogskuttere navngivet

H.M.Dronningen har - på grundlag af en indstilling fremsendt af Chefen for Søværnet - bifaldet, at de tre under bygning værende orlogskuttere navngives:

FARØ, LÆSØ og RØMØ.

Disse orlogskuttere får således navne i samme kategori som de seks fartøjer af BARSØ-klassen, men de to klasser kan skelnes på antallet af bogstaver i navnene, henholdsvis 4 og 5.

Det vil bemærkes, at kutternes navne repræsenterer øer fra de fleste danske farvandsområder.

(MST)

Indland kort

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af den britiske fregat CHICHESTER, af 2.tyske torpedobådseskadre med depotskibene GLUCKSBURG, ELBE, DONAU og 10 torpedobåde og af 1.tyske ubådseskadre med depot-skibet LAHN, slæbebåden SPICKEROOG og ubådene U1, U2, U10 og U11.

Forsvarsministeren vil den 27.november med godt en snes pressefolk besøge flere af Forsvarets etablissemeter. Selskabet befordres fra Ålborg med helikopter til Flådestation Frederikshavn, hvor der orienteres om flådestationen og den taktiske træner.

Som led i Søværnets besparelser har Chefen for Søværnet bestemt, at Forsvarets sangbog fra næste år ikke længere udleveres til personlig ejendom, men at der ved tjenestestederne skal findes en rimelig brugsbeholdning.

Den 27. november deltager Flådestation Frederikshavn sammen med øvrige lokale totalforsvarsområder i en katastrofeøvelse. Det er en papirøvelse over en tænkt situation, hvor et militært fly styrter ned og rammer en færge ved færgelejet i Frederikshavn.

Forsvarsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde bestemmelser for udgivelsen af et landsblad for værnepligtige, herunder redigering, økonomi, oplag og distribution. Udvalget skal slutte arbejdet så hurtigt, at det første nummer kan udkomme i januar.

Udland kort

Karlskronaværftet har søsat en ny torpedobåd som den første i en serie på 12. Båden, der er en modificeret SPICA-type på 230 t med 53 cm torpedoer og en 57 mm kanon, kan medføre miner. Den fik navnet NORRKÖPING.

Ved en domstol i Winchester er 80 civile og militære fra "Royal Navy" dømt for korruption. Forretningsdrivende skal have betalt over 2 millioner kr. i bestikkelse for at få leverancer til flåden. Godt halvdelen af de tiltalte fik frihedsstraffe - resten fik bøder.

Det sovjetiske skibsregister oplyser, at handelsflådens bruttonnage nu er 16.290.800 t. Tonnagen ventes at stige med 5 mio. t. inden udgangen af 1975. Hovedparten bygges i Sovjet, men en del også i Bulgarien, DDR, Polen, Finland, Japan og andre lande.

Ved den norske by Vangsnes i Sognefjorden er der blevet observeret en ukendt ubåd. Den er blevet eftersøgt af bl.a. to fregatter og helikoptere, men uden resultat.

Prins Charles af Storbritanien indleder den 27. november en kortere tjeneste som søløjtnant om bord i minestrygeren GLASSERTON. Han

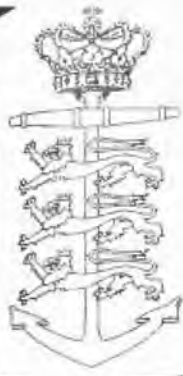
skulle ellers have gjort tjeneste i fregatten MINERVA, men da sejlordren for dette skib blev ændret, får han i stedet for kendskab til ministrygereskadren.

Det norske Stortings forsvarskomite indstiller, at fiskeriopsynets både udskiftes. NORNEN, HEIMDAL og FRAM er 10 år gamle og de andre opsynsskibe endnu ældre. Komiteen siger, at der stilles større og større krav til fiskeriinspektionstjenesten.

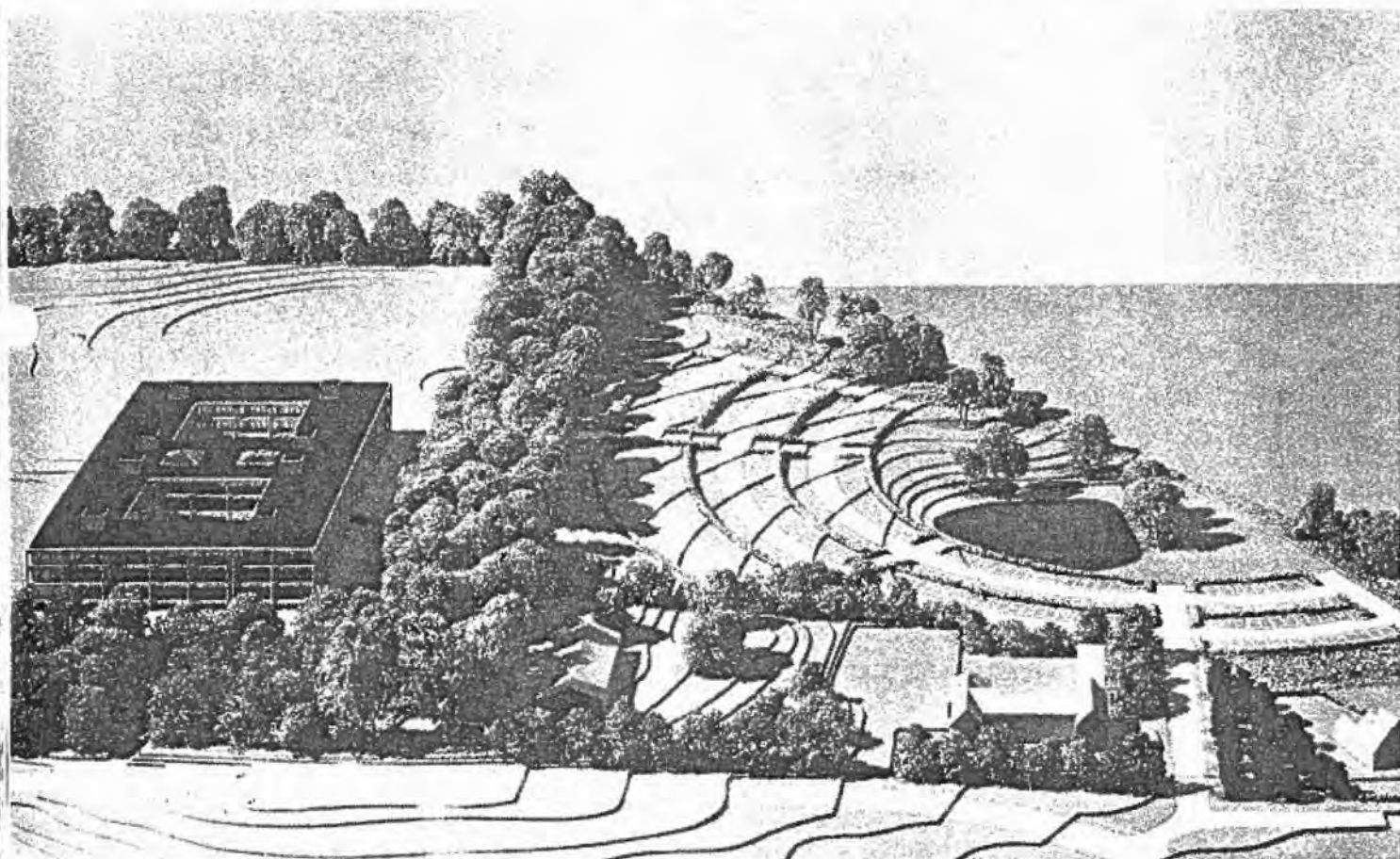
Et svensk forsvarsudvalg foreslår en kraftig forbedring af de værnepligtiges forhold, bl.a. samme dagpenge som studerende med studieløn, nemlig 15 sv.kr. fri jernbanerejse og familie-sociale tilskud. Forslaget vil gennemført koste 215 mill.kr. årligt.

Det vesttyske atomdrevne handelsskib OTTO HAHN skal for første gang have nyt brændstof efter i 4 år at have sejlet 250.000 sømil. Den nye atomkerne monteres ved Ross-værftet i Hamborg for godt 8 mill. kr. De brugte uranstave skal "genoplades" i Belgien.

S. Thøstrup
Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Indflytning i gang i Vedbæk ---

Indflytningen i Forsvarskommandoens nye bygning i Vedbæk er i fuld gang. Allerede pr. 1.december vil cirka 100 medarbejdere være på plads i de nye kontorer. Det er - foruden Forsvarschefen, general Blixencrone-Møller og stabschefen, generalløjtnant K.Jørgensen - dele af Materielstaben, hele Økonomistaben samt en del af administrationen.

Der efter holdes en lille pause til den 13.december på grund af arkivernes sammenlægning, hvorpå den sidste del af Materielstaben og flere dele af administrationen flytter ind.

Mellem jul og nytår indflytter Operationsstabens situationsrum,

og lige efter nytår følger staben efter. Det sker samtidig med flytning af signalafdelingen, som kommer fra Østerbrogades Kaserne, og værnepligtssektionen, der kommer fra Lyngbyvej.

Umiddelbart efter flytter Langtidsplanlægningsgruppen og personelaafdelingen ind, og der efter kommer turen til Chefen for Søværnet og Marinestaben, som indflytter i perioden 16.-19.januar. Når Søværnets personel er på plads, flytter Chefen for Flyvevåbnet og Flyverstaben ind, og tilsidst kommer Chefen for Hæren og Hærstaben - det sker i perioden fra 12.-20.februar. Udflytningen af Hærens personel fra Kastellet betyder, at der dér bliver plads til den samlede Hjemmeværnsstab, som venter at være på plads omkring 1.april.

Forsvarskommandoens nye bygning er opført i 4 etager og spænder over et bebygget areal på 4.045 kvm med et bruttoetagemål på 14.000 kvm. Der er 410 kontorer, omfattende 2- og 3-fags rum, større kontorer m.v. efter behov. Dertil kommer 25 arkiv-, sikrings- og installationsrum. Trappernes placering giver frihed til ændringer i de enkelte kontorområders størrelse og indbyrdes placering. Ved trappetårnene er der indbygget installationsskakte til de tekniske installationer.

Bygningen er indrettet til, at 660 mennesker kan arbejde i den, og der er anlagt en parkeringsplads til 387 biler foran bygningen. Administrationsbygningen har uden MOMS kostet 21 mio.kr., hvortil kommer parkeringsplads, veje og andre udvendige arbejder 1,5 mio., kedelcentral 0,7 mio., elværk, rørpost, cafeteria m.m. 1,5 mio. og administration, projektering og tilsyn 2,5 mio.kroner. Når hertil lægges MOMS på 3,7 mio.kr. står hele komplekset i 30,9 mio.kr. Selve bygningens opførelsessum svarer til 1500 kr. pr. kvadratmeter - og det er en pris, man godt må sammenligne med alt andet offentligt byggeri, siger direktør Jagd, Forsvarets Bygningstjeneste.

Forsvarets Bygningstjeneste har allerede høstet megen anerkendelse for arbejdet. Da bevillingerne var godkendt og byggetilladelse afgivet i sommeren 1970 lovede bygningstjenesten, at komplekset skulle stå færdigt til indflytning 1. november 1972 kl.1030. Det var lidt dristigt, men leveringstiden blev overholdt på minuttet. Forsvarsminister Kjeld Olesen sagde i sin tale ved afleveringen, at for det første er der tale om et stort og kompliceret byggeri, der er blevet færdigt på forbavsende kort tid, og for det andet er tidsterminerne nøje blevet overholdt. For dette skylder vi Forsvarets Bygningstjeneste megen tak.

De 6-700 medarbejdere fra de tre værn, der i de kommende uger flytter ind i huset, venter spændt på, om de også vil kunne udtale ros til bygningstjenesten.

(MST)

Rationalisering i Forsvaret

I løbet af 1972 er rationaliseringsvirksomheden i forsvaret intensiveret betydeligt. Virksomheden styres gennem det i 1966 etablerede rationaliseringsnævn, hvis sammensætning i år er ændret ved, at Forsvarsministeren selv har overtaget formandsposten og ved, at bl.a. værnscheferne er blevet medlemmer af nævnet. Endvidere er der ansat en teknisk direktør med den opgave at koordinere og rationalisere virksomheden inden for de tre materielkommandoer.

Endelig er der i maj d.å. oprettet en Rationaliseringsafdeling i Forsvarsministeriet. Denne afdeling, der består af en civil chef og en officer fra hvert værn samt fra Intendanturkorpset, arbejder bl.a. med følgende projekter:

- to undersøgelser inden for Forsvarskommandoens område, hvor af den ene drejer sig om tilrettelæggelse af hjælpefunktionerne i den nye bygning i Vedbæk, og den anden med ansvarsområder og organisation for forsvarets øverste ledelse.
- en undersøgelse vedrørende Hærens regiments- og regionsorganisation.

De forskellige undersøgelser, hvori deltager repræsentanter for Forsvarsstaben og værnstabe m.fl. tilrettelægges i faser, hvorunder man først - på grundlag af en kortlægning og vurdering af det pågældende område - udarbejder forslag til principløsning, der forelægges Rationaliseringsnævnet. På grundlag af nævnets afgørelse foretages derefter i næste fase en detailprojektering.

Det er tanken, at den nævnte regiments- og regionsundersøgelse i Hæren senere skal efterfølges af tilsvarende undersøgelser i Søværnet og Flyvevåbnet.

(FMRA)

Slædehold gennem isen

Et slædehold fra SIRIUS kørte den 8. november gennem isen ved Høchstetter fangststation ca. 100 km nord for Daneborg. Holdet bjærgede sig selv og hundene iland og op i den nærliggende hytte. Senere bjærgede de også slæde og udrustning. Holdet meldte alt vel og erklærede, at de ville blive på stedet, indtil isen kunne bære.

Da Marinestaben alligevel få dage senere skulle have det årlige fly med juleforsyninger til SIRIUS op over Hochstetter Forland, benyttede man lejligheden til at nedkaste enkelte reservedele for at lette holdets videre kørsel. Den tog man fat på allerede dagen efter.

Nedkastningen af juleforsyninger foregik planmæssigt. Kun et par appelsiner og nogle liter mælk gik tabt. Flyvningen var begunstiget af et pragtfuldt vejr - det var fjernsynet glad for, for de var med i flyet og optog en farvefilm til udsendelse juleaften.

(MST)

Klapjagt på håndbiblioteker

Mens forsvarsordning og rationaliseringsbestræbelser har kostet rundt med personel og institutioner har Marinens Bibliotek ligget som en fredfyldt oase. Kun enkelte dønninger er nået frem. Forsvarsakademiet har fået stabskursus og eleverne kommer med opgaver, hvis titler ofte er så raffinerede, at bibliotekets emnefordeling og stikordskort må melde pas. Som oftest klares det dog ved fælles hjælp, fortæller kommandørkaptajn Jørgen Teisen.

Værre er det, at institutionerne er flyttet rundt, for os at se på samme måde, som når man blander kort. Efter kundgørelsens ordlyd var de der placerede håndbiblioteker underlagt hovedbiblioteket, men en langvarig klapjagt er endnu i gang for at opspore, hvor de bliver af. Blandt andet var der placeret en del bøger i Søværnsstaben, men efter dennes nedlæggelse og afdelingernes spredning savnes viden om, hvor disse bøger er havnet. Mon det på denne måde kan lykkes at finde nogen, der kan hjælpe os på sporet af dem?

Det er nu et halvt århundrede siden, biblioteket blev offentligt tilgængeligt, men stadig får vi besøg af folk, der dels ikke før har kendt dets eksistens, dels har troet, det kun var til for Søværnet, og selv blandt værnets befalingsmænd synes eksistensen ukendt. I al fald kommer der alt for få besøgende til trods for, at der anskaffes alt ny litteratur som kan have faglig interesse, og til trods for at Tidsskrift for Søvesen giver plads for meddelelser om anskaffelserne og kommentarer til de nye bøger.

Der er formentlig kommet bøger om nyere felter indenfor undervisning og teknik, som burde være anskaffet. Men det er svært at følge med udviklingen, når man bor i en oase. Der skal derfor appelleres til fagledere m.fl. om at hjælpe biblioteket med informationer. Enkelte gør det, men alt for få, siger kommandørkaptajnen.

(MAB)

Vanskeligheder for den svenske flåde

På et møde i Kungliga örlogsmannasällskapet i Karlskrona sagde chefen for den svenske marine, viceamiral Bengt Lundvall, at det bliver svært at omstille det nuværende forsvar med dets personelle og materielle indhold til de nye væsentligt begrænsede forudsætninger.

Vi har inden for samtlige forsvarsgrene personel og materiel, som vi ikke kan og ikke vil stille til side, erklærede amiralen, der talte over emnet "Et forsvar uden huller". Hele omstillingsprocessen må ske, så vi får den størst mulige effekt på alle niveauer. Det kan altid blive nødvendigt at gribe til særløsninger, men det er ikke eftertragtellesværdigt.

Amiral Lundvall understregede ubådens betydning og marinens behov for patruljebåde. Penge til jagere og fregatter findes ikke. Man forsøger nu at skabe en korvet eller flotilleledere, et mindre og dermed billigere skib. Fem fregatter falder for aldersgrænsen i halvfjerds-erne, og i begyndelsen af firserne er der bare to jagere tilbage. I de nuværende planer er de nye minejagt-skibe blevet skudt to år frem i tiden, og det samme er tilfældet med bestillinger af patruljebåde, sagde den svenske flådechef.

Humøret var ikke højere i den tale, som Karlskronavarftets direktør, Johan Södermann, holdt ved torpedobåden NORRKÖPINGs søsætning. Han sagde, at Karlskronavarftet og Kockum i mange år har haft som specialitet at bygge og vedligeholde ubåde. Intervallerne mellem nybygningsserierne bliver nu for store. Dermed risikerer man at tabe kontinuiteten og værfternes særlige kunnen. (MST)

Indland kort

SACLANT overvejer i Europa at oprette et fælleskursus for yngre officerer fra NATO-landenes mariner, der skal udvide kendskabet til det operative samarbejde m.v. på dette niveau. Chefen for Søværnet har peget på muligheden af at oprette et sådant kursus - eller dele heraf - i Frederikshavn, hvor den taktiske træner vil være et værdifuldt hjælpemiddel.

Søværnets Materielkommando har indgået kontrakt med Sakskøbing Maskinfabrik og Skibsværft om bygning af yderligere to kuttere til

Marinehjemmeværnet. Udgiften på 3,4 mio.kr.førdeles på de fire kommende finansår.

Søværnet har modtaget 5.856 kr. som bjærgeløn for orlogskutteren DREJØs assistance til den skotske trawler ABERDEEN VENTURER ved Færøerne i fjor. Beløbet er efter sølovens bestemmelser blevet fordelt med 2/5 dele til besætningen og resten til Søværnet.

Det sidste nummer af BP-nyt bringer en billedreportage fra Søværnets Teknikskoles ABCD-kursus, hvor 130 medarbejdere i benzin-selskabet fordelt på 8 kursus har gennemgået uddannelse i slukning af olie- og benzinbrande.

Flådestation Korsør har fastslået, at vragdele af et fly, som en fisker fik i garnet ved Vejrsø, er fra et engelsk bombefly af typen Lancaster. Denne type blev i stort omfang brugt til bombetogter over Tyskland under sidste krig.

Marinestabens historiske Sektion nedlægges den 15.januar. Sagsområderne overføres til Marinens Bibliotek og videreføres efter de gældende retningslinier således, at hovedvægten lægges på indsamling af materiale om den nyere tids historie.

Hærens Materielkommando har bedt Søværnet afgive en kvindelig konstabelelev til fotografering af de vigtigste uniformspåklædninger til en ny uniformspjece. Chefen for Søværnet har anmodet Flådestation Frederikshavn om at stille en kvindelig konstabelelev til rådighed.

Udland kort

Destroyeren CAPRICE, den eneste fra sidste krig, der endnu er i aktiv tjeneste, har netop aflagt besøg i London. Der var usædvanligt stort offentligt besøg om bord. Skibet deltog i konvojtjenesten i Atlanten og sidst i krigshandlinger ved Java.

Norge har netop modtaget de første tre af ti Sea King-helikoptere fra England. De skal sættes ind i den nye redningstjeneste, der bliver fuldt operationsklar fra næste sommer. Helikoptererne koster godt 120 mio. kr.

Amerikanske kilder oplyser, at det nu er fastslået, at Sovjet bygger sit første hangarskib på Nikolajev Nesenke-værftet ved Sortehavet. Det får en startbane på omkring 250 m, men amerikanerne mener, at det vil vare en halv snes år at færdigbygge det.

Den svenske minekrydser ALVSNABBEN indledte den 16. november det årlige togt, der varer til 23. marts. Før afrejsen opdagede man, at der ikke var nogen frisør om bord, og ingen blandt besætningen på 250, turde påtage sig opgaven. I sidste øjeblik lykkedes det at overføre en værnepligtig frisør fra haren til flåden.

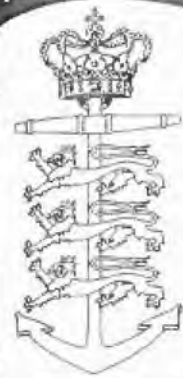
19 værnepligtige befalingsmænd, der har gennemgået den norske Sjøkrigsskole, har ved Oslo byret fået medhold i et lønkrav overfor staten. De påviste, at en hvervebrochure beskrev bedre lønforhold, end de faktisk kunne opnå.

Marokko har udvidet sin fiskerigrænse fra 12 til 70 sømil og vil lade inspektionsskibe bortvise fremmede fiskefartøjer. Det vil ramme i hundredvis af spanske fiskere - i Madrid siges, at 20.000 spaniere vil miste deres levevej.

Den tredje fregat af Royal Navys nye Type 21 AMAZON-klasse er blevet søsat. Fregatten, der har fået navnet ACTIVE, er på 2.500 t og udstyret med Rolls-Royce Olympus og Tyne gasturbiner. Den er bl.a. udrustet med Seacat-missiler.

Det nye skibsværft i Alexandria, Afrikas største, har søsat skib nr. 2. Værftet beskæftiger 8.000, hvoraf 1.500 er uddannet på en fagskole med sovjetisk bistand. En del af staben har desuden været under uddannelse på skibsværfterne i Kherson og Nikolajev ved Sortehavet.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

General Ramberg forlader Marinestabens bygning efter sit afskedsbesøg.

General Rambergs afsked med Søværnet ...

I anledning af sin forestående afgang fra aktiv tjeneste i forsvaret aflagde forsvarschefen, general K.R. Ramberg den 29 november afskedsbesøg ved flere af Søværnets myndigheder i København. Generalen, der startede sit virke i forsvaret som frivillig lærling i Søværnet i 1927, besøgte Marinestaben, Søværnets Materielkommando og Flådestation København, hvor repræsentanter for de forskellige personelgrupper var mødt til en kort parole. Generalen besøgte ligeledes Søværnets Officersskole, hvor kadetkorpset var stillet til parole,

og senere mødte generalen hjemmeværende eskadre- og skibschefer om bord i depotskibet HENRIK GERNER.

Ved afgang fra Holmen modtog general Ramberg skansevagt ved salutbatteriet SIXTUS - nær det sted, hvor han for godt 45 år siden gav møde. Generalen forlod Holmen med motorbåd fra kasernehavnen.

(MST)

Marinehjemmeværnet ønsker endnu to kuttere

Marinehjemmeværnet ønsker endnu to kuttere foruden de to, der er under bygning, og de to, der netop er bestilt på værftet i Saks-købing. Dermed vil man få 6 kuttere af denne type, hvilket vil være tilfredsstillende. Forslaget om endnu to kuttere vil blive fremsat i nær fremtid.

Marinehjemmeværnet har kun grund til at se optimistisk på situationen, siger Marinehjemmeværnsinspektøren, kommandør A.M.Petersen. Ikke alene er der den glædelige materiel-udvikling, men der er også en lige så opmuntrende tilgang af personel. Der har i år været en personel-fremgang, så vi nu er over 2900. Hertil kommer Kvindeligt Marinekorps fremgang, der er endnu større. Korpset har passeret 1400 medlemmer.

Det er endda ikke de eneste lyspunkter. Vi ser hen til den kommende nye regionalinddeling fra 1. januar, som vi tror vil styrke Marinehjemmeværnet, og vi har ved stor velvilje fra hjemmeværnsledelsen fået overdraget to normeringer, der flyttes fra Hærhjemmeværnet til os. Det bliver to orlogskaptajner. Endelig får vi herudover en ekstra orlogskaptajn fra 1. april. Jeg tror at kunne fastslå, at vi er velforberedte, når vi til foråret sammenlægges med den øvrige hjemmeværnsledelse i Kastellet, siger Marinehjemmeværnsinspektøren.

(MST)

Ny pelshue godkendt

Søværnets Uniformsudvalg har på baggrund af et konstateret behov og efter undersøgelser af danske og udenlandske modeller fået et forslag til ny pelshue approberet.

Den nye model er, som den tidligere, en tilladt uniformsgenstand, som kan bæres af jakkeklædt personel i forbindelse med påklædning 3 B afhængig af vejrliget og efter chefens nærmere bestemmelse.

Det er efter betydelige vanskeligheder, som skyldes den øjeblikkelige europæiske mangel på skind, lykkedes at få ca. 200 stk. sat i produktion. Den nye pelshue svarer til en finsk model, men den

bliver fremstillet af et dansk firma, og prisen bliver på ca. 100 kr. Salget vil finde sted fra Søværnets Beklædningsudsalg på Holmen.

(MST)

Den nye rekrutuddannelse

Et forslag fra Søværnets Eksercerskole til revision af planen for rekrutuddannelsen i Søværnet er for tiden til behandling hos Chefen for Søværnet. Ved overgang til 12 måneders tjenestetid i 1969 blev der ved Søværnets Eksercerskole indført en grundskole af 6-8 ugers varighed efterfulgt af en forskole I af 4-5 ugers varighed ialt ca. 3 måneder.

Foranlediget af ønsker om at koncentrere og intensivere uddannelsen er der nu foreslået en grundskole på 25 effektive arbejdsdage altså eksklusive lørdage, søndage og helligdage - og en forskole I på 15 effektive arbejdsdage. Før grundskolen lægges en "motivationsuge" på seks effektive arbejdsdage.

Motivationsugen anvendes til en generel orientering om Søværnets formål og virke, uddannelsen ved Søværnets Eksercerskole og tjenesten om bord og i land. Der etableres en række "boder" som delingerne besøger efter tur for at modtage orientering om f.eks. korporals- og sergentuddannelse, velfærdsaktiviteter og hobbyundervisning. Desuden skal foretages fornødne lægeundersøgelser og militærpsykologiske prøver. På motivationsugens sidste dag, lørdag, indbydes forældre og pårørende til en "forældredag" med et særligt program, hvor efter orlogsgasterne kan tage hjem sammen med deres pårørende. Grundskoleplanen omfatter i det store og hele samme fag og timefordeling som den nuværende.

Forskole I foreslås indskrænket til 15 effektive arbejdsdage. Dette opnås dels ved at koncentrere undervisningen i et mindre antal discipliner og dels ved at lægge dele af nuværende pensum ud til forskolens 2. del der finder sted ved tjenestestederne. Ved gennemførelse af forslaget vil der kunne opnås en meget ønsket mellemp periode på 2 - 3 uger mellem respektive elevhold. Denne periode skal anvendes til planlægning og justering af uddannelsen og undervisningen, ligesom der her vil kunne afvikles skyldig ferie og fridage m.v..

Forslaget støder på visse praktiske vanskeligheder, herunder ikke mindst i tilpasning i forholdet til uddannelsen ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole og varigheden af de værnepligtige

befalingsmænds nyttetjeneste.

(MST)

FYEN i Helsingfors og Stockholm

I dagene 11. - 14. november aflagde skoleskibet rutinebesøg i Helsingfors. Nok var årstiden for et besøg i Finland ikke den bedste, men dette opvejedes af en overordentlig gæstfrihed fra den finske marines side. Programmet bød på to meget interessante omvisninger på fæstningen Sveaborg, med efterfølgende frokost for deltagerne på Sjökrigsskolan. Der blev tid til en fodboldkamp mod marinebasen i Porkkala og FYEN vandt denne 11 - 0. Den finske badstue blev også prøvet og enkelte besætningsmedlemmer dristede sig til en afsvaling i den finske bugt - plus 4 grader celsius!

Herefter aflagdes uofficielt besøg i Stockholm fra 16. - 20. november. Såvel Stockholm by som den svenske marine havde sat alle sejl til for at gøre opholdet til en uforglemmelig oplevelse. Ved ankomsten til Nybrokajen, der er beliggende i Stockholms midte - blev skibet modtaget af byens repræsentant "Mälardrottningen", der bød skibet velkommen i overværelse af pressens repræsentanter. Byens andel i programmet var en "sightseeing" for 70 personer med efterfølgende frokost på rådhuset. Herudover var der to "sightseeing" ture i byen, besøg på Wasa museet, modtagelse på Søkrigshistorisk museum samt invitation til en del af skibets officerer til at besøge Berga örlogsskolor.

Fra skibets side var der udover de traditionelle indslag, reception og offentligt besøg om bord, arrangeret orientering med efterfølgende rundvisning om bord for officerer fra Marinestaben og Forsvarets Materielverk samt for sømilitære foreninger. (FYEN)

Flere norske søofficerer går

Den norske flådeledelse har med stigende bekymring måttet konstatere, at flere og flere søofficerer forlader tjenesten. Chefen for Personelafdelingen ved Forsvarets Overkommando, kommandør Gunnar Pedersen, siger, at der i de senere år er registreret et forholdsvist stort antal sjøkrigsskoleuddannede officerer, som har bedt om afsked.

Man er nu interesseret i at få opklaret motiverne for denne afgang med sigte på at finde en modløsning. Der er derfor sendt et

brev til alle afgåede officerer, som man beder om at opgive årsagen til, at de er gået over i anden virksomhed.

Det er generalinspektøren for Sjøforsvaret, der har fundet det nødvendigt at udsende en sådan henvendelse. Allerede nu ved man, at det dels er det norske beordringssystem med dets mere eller mindre permanente flytning, dels lønnings- og boligproblemer, som er medvirkende til, at der har været særlig stort frafald af yngre officerer.

Først når man får besvarelsenerne og de er blevet analyseret, vil der kunne tages stilling til modforholdsregler. Man har bedt om svar hurtigst muligt, siger kommandøren. (MST)

Race-uro i USA's flåde

I den sidste tid har der været tre tilfælde af raceuroligheder i den amerikanske marine. En arbejdsgruppe skal nu finde ud af, hvad der er galt i flådens skibe.

Det begyndte i oktober med uroligheder med racemæssig baggrund ombord i hangarskibet KITTY HAWK. Siden var der af samme årsager et voldsomt slagsmål i et andet hangarskib, CONSTELLATION, og en "sit-down" aktion i flådehavnen i San Diego. Ind imellem har der været flere tilfælde af sabotageaktioner i marinens skibe. Episoderne har vakt bekymring i den højeste flådeledelse, skriver amerikanske aviser.

Indtil for et par år siden var der kun få farvede, som lod sig hverve til marinen. For at ændre dette forhold, så det svarede til udviklingen andre steder i samfundet, startedes en rekrutteringskampagne, der bragte det farvede personel ved marinens akademi i Annapolis op på 12 procent af kadetterne. Det svarer nøje til den farvede andel af befolkningen i USA.

Mange officerer mener, at urolighederne er et resultat af den stærke rekruttering, samtidig med, at flåden ikke har været i stand til at omstille sig. Det forøgede tempo i flådens operationer i Stillehavet kan have været en medvirkende årsag. Ved urolighederne i KITTY HAWK blev 40 hvide og 6 farvede såret. 25 blev arresteret - de var alle farvede. Ved uroligheder ombord i forsyningsskibet HASSAYAMPA blev fire såret og 11 arresteret, alle farvede.

Under den sidste episode tvang 130 besætningsmedlemmer hangarskibet CONSTELLATION i havn i San Diego. De erklærede at aktionen var en protest, fordi de farvede fik dårligere arbejde og strengere straffe end de hvide. "Sit-down" strejken medførte, at deltagerne blev overført til stillinger i land, og der rejses retssag mod dem. 9 personer var hvide, resten farvede. (MST)

Indland kort

Inspektionskutteren MALLEMUKKEN har ud for Arsur Storø opfisket en bølge, der blev taget med til Flådestation Grønnedal. Her blev det konstateret, at det var en sovjetisk bølge, da man fandt ordet "Vladivostok" på en pakning på dækslet til mandehullet.

Årets sidste flådebesøg i København kommer fra Vesttyskland. Det er tenderen LAHN, ubådenene U 4, U 5, U 6, U 7 og U 8 samt bjærgningsfartøjet FEHMARN, der kommer i perioden 15. - 18. december. Styrken tæller omkring 250 besætningsmedlemmer ialt.

Chefen for Søværnet har skitseret en plan for inspektionerne i januar kvartal. Den omfatter bl.a. inspektionsskibene VÆDDEREN og INGOLF, 1. Minestrygerdivision og 113. Torpedobådsdivision samt orienteringsbesøg på Flådestation Frederikshavn og på Taktikskolen, Teknikskolen og Våbenskolen

Søværnets samarbejdsudvalg (områdeudvalget) har holdt sit andet møde. Man drøftede bl.a. nedsættelse af lokaludvalg for tjenestestederne, vagt- og bemandingsproblemer og personelsituationen. Viceadmiralen gav en orientering om aktuelle spørgsmål.

Den nye chef for MAAG i Danmark, kommandør Wilder, har aflagt tiltrædelsesvisit på Flådestation Korsør, hvor han fik en orientering om virksomheden. Han var ledsaget af Chefen for den maritime sektion, Kommandør Estelmann.

Stabschefen hos Chefen for Søværnet, kommandør E.V. Jørgensen, aflægger besøg i minelæggeren FYEN den 12 december, for at få en orientering om sergent- og konstabelelevernes uddannelse før afslutningen af den praktiske søtjeneste. Besøget starter på Holmen og

slutter i Korsør.

Udland kort

Det britiske hangarskib ALBION, 23.000 t., er kommet til Portsmouth for sidste gang. Alle skibets helikoptere overfløj det ved ankomsten som en farvel-hilsen. ALBION vil blive erstattet af hangarskibet HERMES, der er under modernisering i Plymouth.

Sovjetiske specialister projekterer et tidevandskraftværk i det Okhotske Hav. Det bliver langt større end det tidevandskraftværk, der er indbygget i en dæmning, som spærrer det smalle indløb til en vig ved Murmansk.

Chefen for den svenske flyvestab, generalmajor Dick Stenberg, er udnævnt til chef for flyvevåbnet fra 1. oktober næste år. Han afløser generaløjtnant Stig Norén, der går på grund af alder.

Over hundrede veteraner fra britiske ubåde i de to verdenskrige har holdt den årlige parade ved ubåds-mindesmærket ved Thames Embankment i London, hvor de mødtes med et honnørkompagni fra atomubåden WARSPITE. Nogle af veteranerne kom til ubådstjeneste for 60 år siden.

Tre svenske ubåde af den nye type A 14 skal bygges på Kockums værft i Malmø. De er på 980 t. og får en besætning på kun 18. Et dataanlæg styrer ildledning, maskinovervågning m.m.. Bådene koster 262 mill. sv. kr.. Marinen er skuffet over ikke som håbet at få fem nye både.

Kaptajnen og to mand på den græske tanker WORLD-HERO, der fornylig sejlede tværs igennem flådens hjælpeskib IPOPLIARKOHOS udenfor Piræus, vil i Athen blive tiltalt for uagtsomt manddrab på 44 officerer og menige, der omkom.

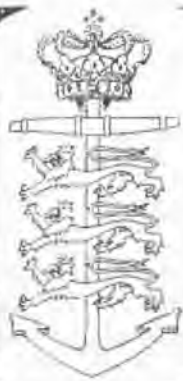
Det norske selskab Simrad og forsvaret har sammen udviklet en laser-afstandsmåler til artilleri, som nu sættes i produktion. Der er leveret prøvemodeller til bl.a. Danmark, og der forhandles om en

ordre til Storbritannien på godt 35 mill. kr..

Skibskonstruktører i Leningrad har projekteret en ny type flod-isbryder, som bliver den kraftigste i Sovjet. Den er udstyret med et vingehjul i boven under vandlinien. Gennem rotation øger dette hjul isbryderens tryk mod islaget med godt en trediedel. Isbryderen kan også bruges som redningsskib m.m..

Bergens Mekaniske Verksteder har afleveret forsøgsfartøjet JAGAREN til den svenske marine. Svenskerne går nu i gang med at prøve fartøjets egenskaber med forskellige våbensystemer. Man tænker på at anskaffe ialt 15 patruljebåde af denne klasse, der er en udvikling af STORM- og SNØGG- klassen.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Gerners medalje for 97. gang...

1. november uddeltes for 97. gang siden 1792 den Gernerske medalje. Denne udmærkelse tildeles den søkadet, der ved afgangseksamen i land ved Søværnets Officersskole har bestået eksamen som nr. 1 og tillige med udmærkelse. Modtageren i år var premierløjtnant Uffe Haagen Olsen.

Medaljen, hvis historie går 180 år tilbage i tiden, er navngivet efter den højt ansete fabrikmester, kommandørkaptajn Henrik Gerner, der døde 27 december 1787. Gerner havde som fabrikmester øvet en betydelig indsats i Søværnet, særlig indenfor skibbyggeriet, men også uden for Marinen kom hans fremragende evner til udfoldelse, både indenfor industri, handel og landbrug. Efter hans død ønskede en kreds af søofficerer at hædre hans minde, og i tidens ånd besluttede man at lade fremstille en skuepenge, og et antal eksemplarer både i guld og sølv blev præget ved den kgl. Mønt.

Medaljens forside viser Gerners brystbillede med overskriften "Henrik Gerner Fabrikmester" og med underskriften "født 5. Juli 1741, død 27. Dec 1787". På bagsiden ses en figur forestillende Archimedes, der peger hen mod stævnen af et "antikt" skib. Herover står "Vor Archimedes til Ære" og under figuren "Af de kongel. danske Søe Offi-

cerer".

Geheimeråd, kammerherre E.C.E. Schack hørte om søofficerernes plan om mindemedaljen og bestemte, at han "af Høyagtelse" for Gerner ville skænke en kapital på 300 rdl, hvis renter skulle anvendes til fremstilling af en sølvmedalje, der årlig skulle gives som belønning til den søkadet, som ved sin eksamen havde vist mest "Indsigt og Kyndighed i de Videnskaber som danne Søofficeren, især Mathematik". Medaljen skulle uddeles på Gerners dødsdag 27. december og uddeltes første gang i 1792 til kadet F.Lütken. Præmiemedaljen fik samme udseende som mindemedaljen, men var forsynet med en inskription i kanten: "Kun ved Flid og Dyd vindes Hæder" samt modtagerens navn.

I tidens løb er reglerne for medaljens opnåelse ændret. I 1812 indstiftedes en ny præmie for søkadetter, nemlig Kongens æres-sabel. Da denne skulle tilfalde den kadet, der fik den bedste eksamen, bestemtes, at medaljen skulle gives til nr. 2.

I 1869 fastsattes de nugældende regler for medaljens tildeling. Kravene er således i tidens løb blevet betydeligt skærpet, og medens der fra indstiftelsen i 1792 indtil 1868 normalt hvert år blev uddelt en medalje, hører det nu til sjældenhederne, at en kadet kvalificerer sig til denne æresbevisning.

Ret til civil påklædning

Bestemmelsen om, at menige og konstabelelever, som gennemgår den grundlæggende uddannelse (rekrutuddannelse eller tilsvarende) i den første måned kun har tilladelse til at bære civil påklædning under orlov (lørdag-søndagsfrihed og længere frihed) uden for tjenestestedet, er blevet ophævet. På forsvarsministerens møde den 2. november med talsmændene for de værnepligtige menige blev det besluttet, at bestemmelsen sættes ud af kraft fra 1. januar.

Forsvarsministeriet meddeler, at sagsområdet vedrørende iklædt personels baring af civil påklædning samtidig delegeres til Forsvarskommandoen, der skal udgive de nødvendige bestemmelser.

Forsvarsministeriet vil senere tage stilling til de i forbindelse med frirejseordningen fastsatte bestemmelser, om at frirejseberettigede skal foretage rejser i uniform, såfremt militært identitetskort ikke er udleveret.

(MST)

Danske til amerikansk søopmåling

Efter invitation fra det amerikanske "Naval Oceanographic Office" har orlogskaptajn P.E.Mosbech deltaget i opmåling med opmålingsskibet LYNCH i Danmark Strødet og Labrador Havet.

LYNCH er en trawler på 1360 t med en besætning på 35 og 10 videnskabsmænd. Opgaven gik ud på at måle i forvejen tilrettelagte lodskudslinier for at få flere profiler af den nordatlantiske vold. Der blev desuden optaget bundprøver flere steder på volden. Bundprøverne var til Island og Mineralogisk Museum i København, der havde tre deltagere med på første del af turen.

Det var interessant for gæsterne at studere satellit-navigation. I 19 døgn uden landkending navigeredes udelukkende på satellitterne, dog med et par radar-pladser i nærheden af land. Man var istand til at føre et forbløffende fint plot på åbent hav - langt bedre end andre eksisterende systemer giver mulighed for.

Der er i øjeblikket 5 satellitter i kredsløb og der vil med tiden komme flere, hvilket betyder, at passageintervallerne formindskes. Princippet i pladsbestemmelsen består i udnyttelse af dopplereffekten på to frekvenser under satellittens passage og dernæst beregning af pladsen efter et i forvejen indlæst program, idet satellittens bane er nøje bestemt. Prisen ligger omkring 70.000 dollar for et sæt, som består af en antenne, modtager, regnemaskine, indlæsningsdel og fjernskriver. Det hele fylder ikke mere end to-tre almindelige fjernsynsmodtagere oven på hinanden.

Det opmålte materiale blev sat på hulkort ombord og automatisk udtegnet. En kopi af lodskudslinierne er blevet sendt til Søkort-Arkivet.

(SKA)

Nej til fleksibel arbejdstid

Personelgruppe	Interesseret	IKKE interesseret	I undersøgelsen deltog
----------------	--------------	-------------------	------------------------

Samtlige	25%	75%	61%
----------	-----	-----	-----

Resultatet for de enkelte personelgrupper ser således ud:

Militære	71%	29%	29%
----------	-----	-----	-----

Materiel	18%	82%	85%
----------	-----	-----	-----

Kontor	57%	43%	73%
--------	-----	-----	-----

Timelønnede	4%	96%	55%
-------------	----	-----	-----

Et meget stort flertal af personalet under Flådestation København Forsyningsafdeling har tilkendegivet, at man ikke er interesseret i fleksibel arbejdstid.

Ser man på resultaterne af afstemningen for de fire personelgrupper enkeltvis, er billedet dog ikke ensartet. Afgørelserne er klare for alle grupper, men stemmerne er anderledes fordelt for kontorgruppens vedkommende. Her er interessen stærkt varierende for de forskellige geografiske områder. Det kan f.eks. nævnes, at i Beholdningssektionen er 99 pct. interesseret, men i Varemodtagelsen/Gennemgangslager er 100 pct. ikke interesseret. Tager man Forsyningsafdelingens kontorbygning ud, viser det sig, at langt den overvejende del - 71 pct. - er interesseret i fleksibel arbejdstid.

Der skal nu være afstemning flere andre steder på Holmen. Det er Flådestation Københavns Samvirkeudvalg, der har taget initiativet til en stemningsundersøgelse, og der kan snart ventes resultater fra Stationsafdelingen, Ekvipageafdelingen, Økonomi- og Sekretariatsafdelingen samt Motorkøretøjstjenesten. (FLS KBH)

Generalens afskedshilsen

Den tidligere forsvarschef, udsendte ved sin fratræden den 30. november følgende afskedshilsen til Forsvarets personel:

Med udgangen af i dag afgiver jeg kommandoen over forsvaret efter i godt lo år at have beklædt stillingen som forsvarschef. Jeg tager dermed det sidste skridt mod afslutningen af over 45 års tjeneste i forsvaret.

I denne lange tid har forsvaret oplevet både modvind og medvind. Store reformer og ændringer er sket i tidens løb jævnsides med den militærtekniske og organisatoriske såvel som almindelige samfundsmæssige udvikling. Dette er godt og rigtigt, når man samtidig stadig holder for øje ikke at bortkaste det værdifulde fra tidligere tider.

Forsvaret står i dagens situation foran en vanskelig tid med nye ændringer og foreløbig trange økonomiske vilkår.

Jeg udtaler de bedste ønsker for forsvarets fremtid under de af regering og folketing givne betingelser. Det faste holdepunkt er Danmarks medlemskab af en stor og stærk alliance og en international solidaritet, der er afgørende for vor sikkerhed og frihed. Indpasning af det bedst mulige danske forsvar som bidrag til det fælles forsvar er stadig en stor og betydningsfuld opgave. Jeg ved af selvsyn og udsagn fra mange sider, at de tre værns dygtige personel af alle kategorier repræsenterer en indsats for vort land og for alliancen, som vi kan være tilfreds med og som er almindelig anerkendt.

Jeg takker for al dygtig indsats og håber på fortsat arbejdsglæde for alt forsvarets personel, idet jeg tilføjer mine bedste personlige ønsker for alle, hedder det i general Rambergs afskedshilsen.

Vellykket besøg i Eckernförde

Ministrygereskadren har aflagt besøg på den tyske marines taktiske træner i Eckernförde. (Under Water Tactical Trainer). Formålet med besøget var træning af eskadrens officerer i både mekanisk og akustisk/magnetisk strygning samt udarbejdelse af operationsordrer.

Samtidig med Ministrygereskadren deltog 6. tyske Ministrygereskadre, der består af LINDAU-kl. ministrygere og normalt er hjemmehørende i Cuxhafen.

Kurset sluttede af med en øvelse, hvor danske og tyske officerer for første gang var "mixed" i de forskellige trænerne. Træneren er hovedsagelig beregnet til øvelser i undervandskrigsførelse, men

kan dog også med godt resultat bruges til overfladeøvelser.

Eskadrens officerer havde godt udbytte både af selve kurset og de deraf følgende samtaler og diskussioner med tyske minestrykningsofficerer, som eskadren ofte arbejder sammen med under NATO-øvelser. Under opholdet blev der for besætningen arrangeret en "Sighth-Seeing" tur til bl.a. den olympiske by i Kiel. (MSE)

Fordeling af indkaldelseshold OKT 1972

Af de 616 værnepligtige, der 19. og 20. oktober mødte til tjeneste på Søværnets Eksercerskole, er der til befalingsmandsuddannelse udtaget 26 sergentelever (5 navigatør, 13 maskin og 8 artilleri) og 81 korporalselever. De øvrige værnepligtige skal den 12 januar erstatte værnepligtige som hjemsendes fra skibe og landtjenestesteder, idet dog værnepligtige, der udtages til tjeneste i Grønland og på Færøerne, påregner at oprejse i disse dage.

Sergenteleverne er tilkommanderet Søværnets Sergent- og Reserve-officersskole den 7 december og korporalseleverne tilkommanderes Søværnets Konstabelskole/ henholdsvis Flådestation Frederikshavn den 12 januar. (MST)

Indland kort

Søværnets Materielkommando har indstillet, at opmålingsskibet HEIMDAL sælges. Det udgik for nogle år siden af flådens tal og har i nogen tid været brugt som logiskib for Undervandsbådseskadren.

Chefen for Søværnet har til Forsvarskommandoen indsendt bidrag til forslag til finanslov for det kommende finansår. Det indeholder bl.a. oversigt over nu ansat personel, forventet personelstatus pr. 1.april og prognose for udviklingen i finansåret.

Repræsentanter for "The British Directorate of Flying Training" besøgte den 8. december Søværnets Taktikskole, Fjernkendingskursus, hvor der blev udvekslet erfaringer. I besøget deltog også officerer fra Hærens Panserskole i Oksbøl.

Søværnets Materielkommando indskærper bestemmelserne for omgang med skydevåben. Det sker efter, at der er indleveret en pistol isat magasin med patroner til Gennemgangslageret. Foreløbig er det bestemt, at kun tre sagkyndige nu må modtage indleverede skydevåben. Chefen for Søværnet ønsker sagen nærmere undersøgt.

Forsvarskommandoen har pålagt Flyvertaktisk Kommando at fremsætte forslag til at reducere udgifterne ved fremtidig deltagelse i det årlige internationale helikopter-stævne. Chefen for Søværnet går af tre muligheder ind for en alternerende deltagelse af S 61 A helikoptere og Alouette 3.

Chefen for Søværnet har anmodet Forsvarsministeriet om at søge de svenske myndigheders tilladelse til, at Dykkerkursus Nyholm kan foretage prøvedykninger på svensk farvand nord for Hveen. Intet sted på dansk område findes dybder, som giver mulighed for skoledykning under dagsejlds med Holmen som base.

Udland kort

Den norske flådechef, kontreadmiral Skjong, har bedt Sjøforsvarets Forsyningskommando, vurdere, hvornår de enkelte fiskeriinspektionsskibe skal udskiftes. Ingen af de 6 fartøjer er yngre end 10 år. Fornylig stak en tysk trawler af fra opsynsskibet SENJA, der ikke kunne indhente den.

Godt 300 udlændinge uddannes i øjeblikket ved søfartskolerne i Odessa ved Sortehavet. Tidligere har 500 udlændinge, de fleste fra østlandene, taget eksamen som navigatører, maskinmestre og maskinister i Odessa.

Maltas regering har stillet nye krav til NATO om større beløb for flådebaserne på Middelhavssøen. I fjor lykkedes det Malta at få yderligere næsten 200 mill. kr. i erstatning, efter at de havde truet med at udvise alt NATO-personel.

Det norske forsvarspersonel, der har tjeneste i julen, kan i år spise for 14 n.kr. pr. dag syd for Polarcirklen. Nord for den får

de 15.50 kr. pr. dag. Juleaften spiser man risengrød, ribbensteg, pølser, surkål og konserveret frugt, men tjenestestederne har dog fået tilladelse til at ændre menuen.

Den søhistoriske afdeling i Finland er gået igang med at optælle landets kirkeskibe. Ingen ved, hvor mange der er - man troede ca. 80, men det viser sig, at der er betydeligt flere. Man vil gerne have et nordisk samarbejde igang om votivskibe, bl.a. fordi flere af de finske er af svensk oprindelse.

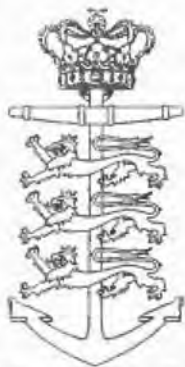
Mange interesserede slås om 30 ton kviksølv, som ligger i en tysk ubåd, der blev sænket ud for Penang i sidste krig. Kviksølvet findes i metalbeholdere ombord. Det er vurderet til 6-7 millioner kroner.

Flådens mærkedage

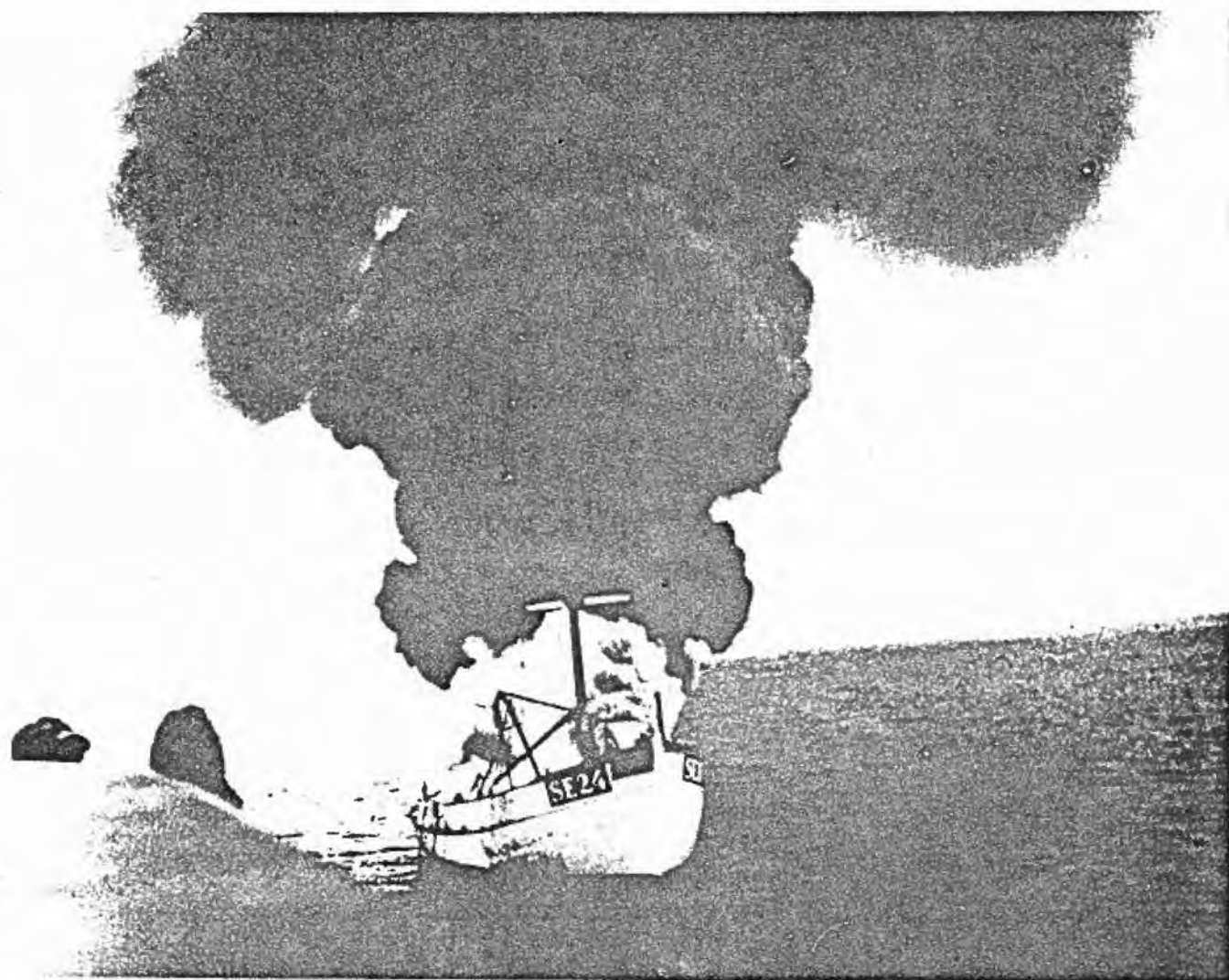
For 350 år siden vendte orlogsskibet ELEPHANTEN hjem efter 5 års ophold i Ostindien, hvor bl.a. Trinkomale på Ceylon og Tranquebar på Koromandelkysten blev erhvervet til den danske krone. I Tranquebar anlagdes fortet Dansborg og kolonien var i dansk besiddelse indtil 1845. På rejsen erobrede to kaperskibe, mens to af eskadrens skibe forliste og to blev efterladt i Indien. Kun ELEPHANTEN vendte tilbage.

Til januar er det 40 år siden, at Den Sømilitære Oplysningskreds nedsatte et filmudvalg, hvis arbejde resulterede i oprettelsen af Marinestabens Filmafdeling. Den blev ledet af orlogskaptajn A. Dam, skaberen af Flådefilmen og Islandsfilmen, der står som smukke vidnesbyrd om tredivernes danske dokumentarfilm

S. Thostrup
Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Hvem skal klare det, hvis vi ikke havde Søværnet?

Vi kender alle dette spørgsmål, som vi har hørt tusinder af gange. Søværnsorientering har taget spørgsmålet op for at søge det illustreret med konkrete oplysninger. Der er her ikke tale om de forsvarsmæssige hovedopgaver, som trods alt må formodes at være tilstrækkelig kendt, men om Søværnets særlige opgaver, indenfor hvilke der på utallige områder, ydes bistand til det civile samfund. Vi lod sagen sende

til høring på en række tjenestesteder. Resultatet heraf er betydeligt. Aldrig før i Søværnets historie har det i fredstid hjulpet så mange så meget. Materialet taler for sig selv. I klare tal belyser det, at vore samfundsopgaver i de senere år er vokset stærkt, og at de fylder en stor del af vor daglige tilværelse.

For første gang bringer Søværnsorientering en samlet oversigt over Søværnets særlige hjælpeopgaver. Vi troede, den kunne bringes i en enkelt artikel. Det var en misforståelse. Derefter troede vi, det kunne gøres i et helt nummer af Søværnsorientering. Det slog ikke til. Vi måtte bede tjenestestederne begrænse stoffet, og vi har måttet undlade at medtage en del mindre vigtige opgaver. Alligevel skal vi bruge flere numre af Søværnsorientering for at få det væsentlige med.

Når Søværnet kan yde bistand til samfundet på alle disse områder, er det, fordi der af andre grunde findes de nødvendige hjælpemidler indenfor Søværnets organisation, og den indsats som gøres under de nævnte forhold betyder et supplement til træning af Søværnets enheder og dermed bidrag til en effektivisering af beredskabet.

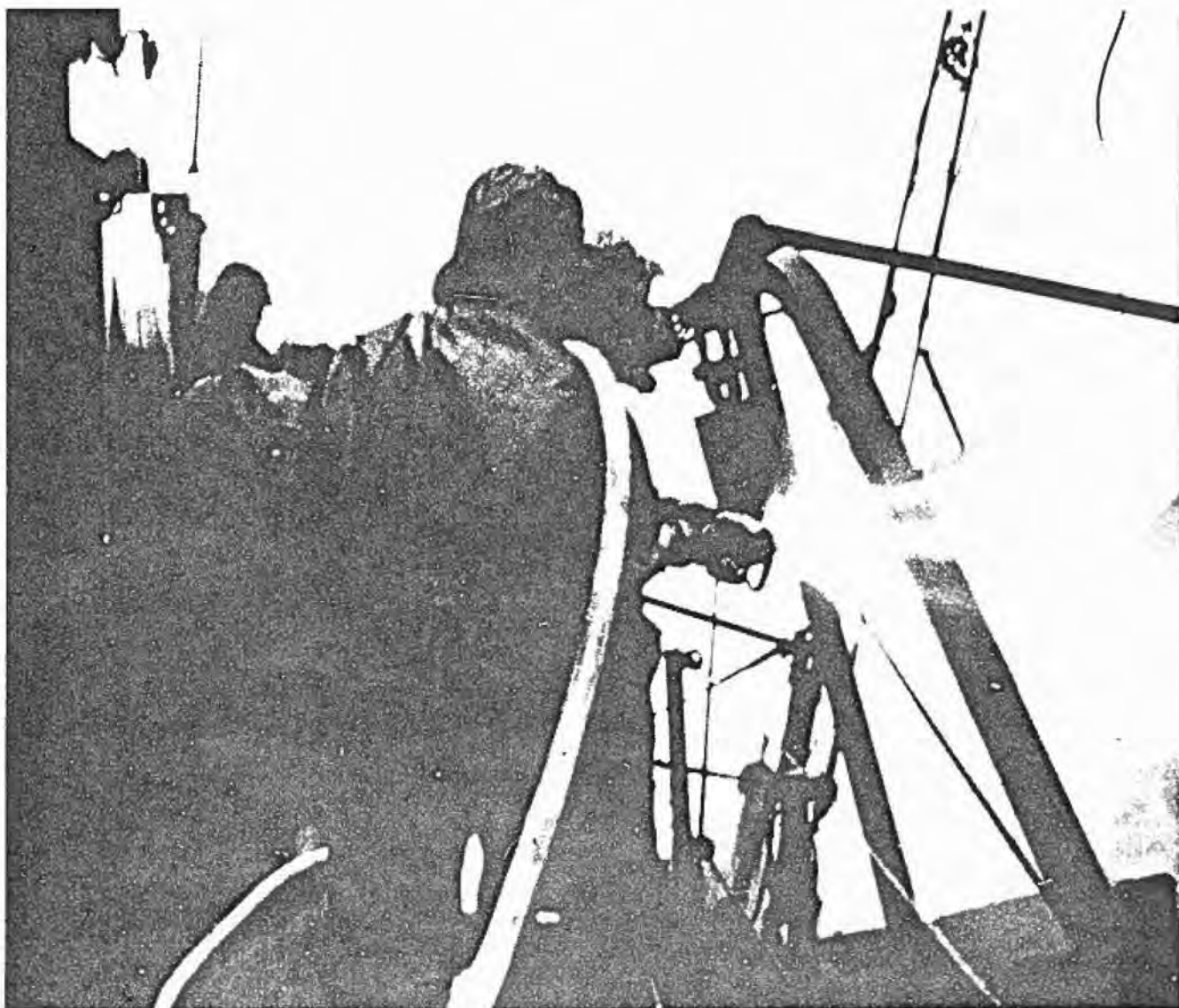
Omfanget af denne hjælp er større, end man normalt tror, og vi håber at oplysningerne herom vil skabe forståelse for, at Søværnet stedse bør have midler til at løse sine særlige opgaver på forsvarlig vis.

(MST)

300 redningsaktioner om året

Den organisation indenfor Søværnet, der er mest kendt af befolkningen for assistanceydelser, er Søværnets operative Kommando i Århus. Dens virksomhed viser, at der i tilslutning til løsning af farvandsovervågningen, som er en af Søværnets militære hovedopgaver i fredstid, kan løses mange bistandsopgaver som sekundære funktioner.

Søredningscentralen i Århus leder og koordinerer årligt ca. 300 større eller mindre redningsaktioner, der omfatter eftersøgninger, pumpeassistancer, evakuering af besætninger og patienter, slukningshjælp og lægeråd. 40% af aktionerne skyldes professionelle søfolks færden, ca. 45% ikke professionelle søfolk og de resterende 15% iværksættes i situationer, hvor det ved eftersøgning ikke har været muligt at konstatere nogen søulykke.

Redningscentralen trækker i sin humanitære virksomhed på alle de militære resourcer, Flådens skibe, Søværnets Flyvetjeneste, Flyvevåbnets helikoptere, Marinehjemmeværnet, marinedistrikterne og alle de hjælpemidler, som det civile samfund kan stille til rådighed.

Søredningscentralen under Søværnets operative Kommando må normalt for at effektivisere en eftersøgning eller iværksætte en assistance anmode luftredningscentralen i Karup om hjælp, og sædvanligvis stiller man herfra en eller flere af Flyvevåbnets helikoptere til rådighed for søredningstjenesten. I samarbejde med luftredningstjenesten har søredningstjenesten gennemført flere omfattende og vellykkede operationer, der såvel herhjemme som i udlandet har vakt stor opmærksomhed. Den vellykkede Skagerak-aktion blev et typisk eksempel.

(SOK)

Mange farlige genstande fjernet

Blandt de mange opgaver Søværnet løser i fredstid til gavn for det civile samfund er mineuskadeliggørelse vel nok det arbejde, der høres mindst om. De fleste af Søværnets øvrige serviceydelser for samfundet er ofte så dramatiske og så spændingsfyldte, at de naturligt indtager en førsteplads i radio og TV samt på dagpressens forsider.

Selv i dag, 27 år efter den anden verdenskrigs afslutning, dukker der stadig spræng- og andre legemsbeskadigelsesfarlige genstande frem, ja, der kommer endog miner og minedele fra 1.verdenskrig for dagens lys. Mineuskadeliggørelse er en opgave, som er pålagt Søværnet, og følgende er fastsat for denne tjenestes virksomhed: "Søværnets opgaver i forbindelse med uskadeliggørelse af søminer, torpedoer og andet sprængfarligt sømilitært materiel samt beholdere eller ammunition indeholdende kemiske kampstoffer, farlige eller ukendte kemikalier udføres af Søværnets mineuskadeliggørelsestjeneste".

Mineuskadeliggørelseshold er opstillet og fordelt over hele landet og kan med kort varsel rykke ud, såfremt en situation opstår, hvor holdets hjælp er nødvendig.

Holdene består normalt af 2-3 mand, og personellet, der er fast

ansat i Søværnet, gennemgår en gennemgribende uddannelse i identifikation af farlige genstande, i sprængningsteknik over og under vandet samt i svømmedykning, idet en formodet eller overset sprængfarlig genstand lige så ofte ligger under havets overflade som på den.

Mineuskadeliggørelsesholdenes virksomhed i år illustreres bedst med følgende oversigt over uskadeliggørelse af farlige genstande pr. 1.december: 22 søminer, 6 torpedoer, 7 flybomber, 8.515 granater og håndvåbenammunitio, 112 pyrotekniske genstande, 7 dele af miner, 14 granater og beholdere med giftgas, 2 dybdebomber, 8 bøjer og paravaner og 22 andre farlige genstande.

De farlige genstande findes over hele landet. Holdene har kørt over 70.000 km for at uskadeliggøre dem. Der er udbetalt 168.500 kr. for uskadeliggørelse, dusører til findere, godtgørelse til fiskere for tabt arbejdsfortjeneste samt til erstatning for ødelagte fiskeresskaber.

På billedet ses en minedykker i beskyttelsesdragt med en sennepgasbombe.
(VBS)

Hundrede af unge fik svendebrev

I begyndelsen af tresserne meldte Søværnet sig i lighed med de to andre værn med uddannelsesstilbud til de store årgange af unge fra krigens år. Uddannelsesstilbudene var såvel til gavn for forsvaret som til gavn for det civile samfund, idet forsvaret fik veluddannet personel til at vedligeholde det mere og mere kompliceret materiel. Personel, som med kontrakttidens udløb kunne glide ind i det civile samfund med en god faglig uddannelse i ryggen.

Tilbudene omfatter følgende områder: En elektromekanikeruddannelse afsluttende med svendebrev, elektronikeruddannelse afsluttende med svendebrev, radiouddannelse afsluttende med certifikat som radiotelegrafist, uddannelse som skruestikarbejder afsluttende med svendebrev, specialarbejderuddannelse i brug af værktøj, med udstedelse af bevis for uddannelsen, dykkeruddannelse med udstedelse af dykkerbevis og handelsmedhjælpereksamen med lærebrev.

Siden 1961 er der indenfor ovennævnte uddannelser udleveret ca. 1460 beviser m.v. omfattende 697 svendebreve - 142 certifikater som radiotelegrafister - ca. 450 dykkerbeviser, 80 specialarbejderbeviser samt 90 lærebreve til handelsmedhjælpere. I år har der været ca. 260 unge til uddannelse på Søværnets værkstedsskoler.

Søværnets Dykkerkursus har en speciel status i opsummeringen. Dette kursus er det eneste i Danmark, der har autorisation til at uddanne dykkere. Det er statens rådgiver i alle spørgsmål om dykkermateriel, herunder dykkermateriel til sportsdykning.

Søværnet har også som den eneste organisation i landet, uddannelses tilbud til personel fra handelsflåden, fra andre civile statslige eller private myndigheder og firmaer om uddannelse i brandbekæmpelse, i røgdykning, i ABCD (atomar, bakterologisk, kemisk og havari)uddannelse samt i brugen af redningsmidler.

I år modtog ca. 1.000 civile et af ovenstående uddannelses tilbud.

(VBS/TAS/TKS)

Indland kort

Universitets Institut for sammenlignende Anatomi har af Chefen for Søværnet fået tilladelse til at låne en jolle med påhængsmotor og forskelligt andet materiel. Det skal bruges under en ekspedition til Grønland til sommer.

Søværnets Frømandskorps har hidtil underbragt sin frømandsforskole på Flådestation Frederikshavn, men det er på grund af udflytningen ikke mere muligt, før nyt kasernebyggeri er udført. Det undersøges nu, om de ca. 40 mand på frømandsforskolen kan underbringes på Hjemmeværnsskolen i Frederikshavn fra 19.marts til 28.april.

TV-udsendelsen "Landet rundt" bringer søndag den 24.december, altså juleaften, et indslag om nedkastningen af juleforsyninger til slødepatruljen SIRIUS. Nedkastningen skete den 15.november, og indslaget bringes mellem kl. 1700 og 1800.

Flådestation Korsør har iværksat en indsamling af briller til U-landene. Den indbragte 72 par briller, der nu skal på en lang rejse til fjerne lande.

Det vagthavende personel på Flådestation Frederikshavn får ligesom tidligere år lejlighed til at købe jule- og nytårsmiddag i flådestationens cafeteria. Julemiddagen består af andesteg og ris & lamande. Nytårsaften står den på glaseret hamburgerryg, gemyse og æblekage.

Et halvt hundrede elever og lærere fra Svend Gønges Ungdomsskole i Lundby har aflagt besøg på Flådestation Korsør. Der blev holdt foredrag og vist film for gæsterne, som også fik demonstreret svømmedykning og konventionel dykning.

Søværnsorientering ønsker læserne en god jul og et godt og lysere nytår. Redaktionens største ønske er flere bidrag fra den enkelte til glæde for de mange.

Udland kort

Admiralitets-værftet i Leningrad er snart færdig med et fabriks-skib til den oceangående fiskeflåde. Skibet, POSJET, er på 29.000 t har en maskinkraft på 9.000 hk og kan være i søen 120 dage uden forsyninger. Det skal snart på prøvesejlads i Østersøen.

Norge vil bygge en Decca-kæde på Svalbard. Staten er i færd med at sikre sig de nødvendige arealer. Decca-kæden skal bygges af staten og være til rådighed også for udenlandske skibe og fly i Svalbardområdet og tilstødende farvande.

Der skal gennemføres en hård prioritering af det svenske hjemmeførelse krav til bevillinger. Hjemmeførelset ønsker bl.a. bedre bevøbning og udrustning. Organisationen henviser til, at medlemsantallet i år er øget med 2.000 til 94.000 og at antallet af uddannelsestimer er øget med en kvart million.

Etableringen af et enhedssystem af sejlbare vandveje i den europæiske del af Sovjet er snart klar. Store dømningsanlæg har givet højere vandstand i Volga, Dnepr, Don og Kama, så selv meget store skibe nu kan passere.

Den svenske rigsdags revisorer mener, at der kan spares 17 mill. sv.kr. årligt, hvis forsvarsgrenenes førelsestabe sammenflyttes med forsvarstaben. Det personel, der kan spares, skal først og fremmest overflyttes til tjeneste ude i førelsene. Det understreges, at en sådan sammenflytning alligevel skal ske ved krigsudbrud.

De norske fiskeriinspektionsskibe har i løbet af de sidste par måneder inspiceret 30 udenlandske trawlere i nærheden af den norske fiskerigrænse. Der var ingen grove overtrædelser, men der blev dog optaget rapport i flere tilfælde.

Den britiske undervandsbåd, RENOWN, er kommet til Firth of Forth for at få hovedeftersyn og nyt brændstof. Man har nu så store erfaringer, at det kan gøres på 56 uger mod før op til et par år.

En 20-årig ubåds-tekniker er omkommet under træning i flådens dykkertank i Karlskrona. Han segnede om efter opstigning uden dykkerudrustning og kom ikke til live i trykkammeret. En undersøgelse er iværksat.

Næsten hele den vesttyske flådes personel på 26.000 mand får enten jule- eller nytårsfri. Den eneste enhed, som i juleperioden er i udlandet, er den nye missil-torpedobåd S 42, som overtages den 8. januar i Cherbourg. Besætningen på dette fartøj får fri senere hen.

E. Thøstrup
Thøstrup